הלכות עירובין פרק ג' - תמלול

סיכום השיעור

סיכום פון פרק ג' — הלכות עירובין (רמב"ם)

הקדמה צום פרק

דער נושא פון פרק ג': ביז אהער (פרקים א'-ב') האט מען גערעדט פון עירוב חצרות אינערהאלב **איין** חצר. פרק ג' באהאנדלט די שאלה: וואס איז דער דין ווען **צוויי חצרות** זענען סמוכות זו לזו — צו קען מען זיי פאראייניגן מיט איין עירוב, און וואס זענען די תנאים דערפאר?

די דריי מצבים

דער גאנצער פרק דרייט זיך ארום **דריי מעגליכע הלכה-מצבים** ביי צוויי סמוכות חצרות:

1. **אינגאנצן צוויי חצרות** — מען **קען נישט** מאכן איין עירוב פאר ביידע. יעדע חצר מאכט איר אייגענעם עירוב באזונדער. א שיתוף מבואות העלפט אויך נישט, ווייל דאס ברויט פון עירוב חצרות ווירקט נאר ווען ס'איז איין חצר; דער איסור פון טראגן פון איין חצר אין אנדערן בלייבט בעשטיין.
2. **אינגאנצן איין חצר** — מען **מוז** מאכן איין עירוב פאר אלעמען צוזאמען. ס'איז נישטא קיין „חצי עירוב" — אויב איין מענטש אין דער חצר איז נישט מערב, טאר קיינער נישט טראגן.
3. **דער מיטלסטער מצב (רשות)** — מען **קען** מאכן איין עירוב, אבער מען **מוז נישט**. ס'איז תלוי אין דעם רצון פון די דיירים: ווילן זיי טראגן צווישן ביידע חצרות — מאכן זיי איין עירוב; ווילן זיי נישט — מאכט יעדע חצר באזונדער.

דער פרק רעדט הויפטזעכליך פון **צוזאמנעמען צוויי חצרות**, נישט פון צעטיילן איין חצר. שפעטער אין פרק (בערך פון הלכה ט"ז) קומט א נייע שאלה: וואס איז דער דין פון א **שטח אינצווישן** די צוויי חצרות — פאר וועמען באלאנגט ער? און אויך: וואס איז דער דין אויב **אינמיטן שבת** האט זיך עפעס געטוישט (מחיצה שנעשית בשבת).

הלכה א' — חלון שבין שתי חצרות

רמב"ם: חלון שבין שתי חצרות — אם יש בה ארבעה טפחים על ארבעה טפחים או יתר על כן, והיתה קרובה לארץ בתוך עשרה טפחים — אפילו כולה למעלה מעשרה וקצתה בתוך עשרה, או כולה בתוך עשרה וקצתה למעלה מעשרה — אם רצו יושבי שתי החצרות לערב כולן עירוב אחד, הרשות בידם, ואין יוצא מחצר לחצר אלא דרך החלון שביניהם... ואם רצו, מערבין שני עירובין, אלו לעצמן ואלו לעצמן. היתה החלון פחות מארבעה, או שהיתה כולה למעלה מעשרה — מערבין שני עירובין ואין מערבין אחד.

פשט

א פענסטער צווישן צוויי חצרות קען זיי פאראייניגן פאר איין עירוב, אויב צוויי תנאים זענען מקויים: (א) די פענסטער איז מינדסטנס ד' על ד' טפחים, (ב) זי איז בתוך עשרה טפחים פון דער ערד (אפילו טיילווייז). ווען ביידע תנאים זענען דא — איז עס דער **מיטלסטער מצב**: רצו — מערבין אחד; רצו — מערבין שנים. ווען איינער פון די תנאים פעלט — מוזן זיי מאכן צוויי באזונדערע עירובין.

חידושים און הסברות

1. **דער חלון מאכט נישט „איין חצר" ממש** — אפילו א גרויסע, נידריגע פענסטער מאכט נישט אז ס'איז ממש איין חצר (וואס וואלט מחייב געווען איין עירוב). ס'בלייבט צוויי חצרות, נאר מען **קען** זיי פאראייניגן אויב מען וויל. דער סברא: א פענסטער וואס איז ד' על ד' און בתוך עשרה איז א „שערד ספעיס" וואס ביידע חצרות קענען באקוועם נוצן — מען קען אריבערפירן זאכן דורך דער פענסטער — אבער ס'איז נאך אלץ צוויי באזונדערע רשויות.
2. **„כולה למעלה מעשרה וקצתה בתוך עשרה"** — „כולה" מיינט לכאורה **רובה**, ווייל „כולה וקצתה" איז א סתירה אויב מען נעמט עס ווערטליך. דאס הייסט: אפילו רוב פון דער פענסטער איז העכער פון צען טפחים, אבער א שטיקל דערגרייכט אין בתוך עשרה — איז גענוג.
3. **פארוואס העלפט נישט שיתוף מבואות ווען ס'איז ממש צוויי חצרות?** שיתוף מבואות ווירקט נאר ווען מן התורה איז ס'מותר (ס'איז נישט כרמלית); דער עירוב חצרות מיט ברויט ווירקט נאר ווען ס'איז באמת איין חצר. ווען ס'איז ממש צוויי באזונדערע חצרות, בלייבט דער איסור פון טראגן פון איינס אין צווייטן, און דער ברויט-עירוב קען דאס נישט סאלווען. **אבער** — אויב ביידע חצרות זענען אין איין מבוי און מ'האט שוין געמאכט א שיתוף מבואות, דארף מען נישט אנקומען צום חלון צו פארבינדן די חצרות. די גאנצע דיון וועגן חלון איז נאר באופן ווען ס'איז נישטא קיין בעסערע עצה.

הלכה — חלון שבין שני בתים / בית לעלייה

רמב"ם: חלון שבין שני בתים — אפילו הוא למעלה מעשרה, ושיעורו בד' על ד'. וכן חלון שבין בית לעלייה.

פשט

ביי א חלון צווישן צוויי **בתים** (נישט חצירות) דארף מען נאר דעם שיעור פון ד' על ד', אבער דער תנאי פון למטה מעשרה פאלט אוועק. דאס זעלבע ביי א חלון צווישן א בית און אן עלייה (צווייטער שטאק).

חידושים און הסברות

1. **חילוק צווישן חצירות און בתים:** צווישן **צוויי חצירות** דארף מען ביידע תנאים (ד' על ד' **און** למטה מעשרה). צווישן **צוויי בתים** אדער **בית לעלייה** דארף מען נאר דעם שיעור פון ד' על ד', אבער **נישט** דעם תנאי פון למטה מעשרה. דער סברא: צוויי בתים צוזאמענצובררענגען איז גרינגער ווי צוויי חצירות, ווייל בתים זענען שוין אויטאמאטיש נענטער — זיי זענען אין דער זעלבער חצר אדער אפילו אין דער זעלבער בנין.
2. **חידוש פון בית ועלייה:** אפילו צווישן אונטן און אויבן אין דער זעלבער בנין דארף מען אן עירוב חצירות ווען ס'איז צוויי באזונדערע דירות (חלוק בדירה). א מענטש וואלט געטראכט אז אין איין בילדינג טאר מען פריי טראגן, אבער ס'איז נישט אזוי — צוויי שטאקן מיט צוויי באזונדערע דיירים איז ווי צוויי רשויות היחיד.
3. **[Digression: דיון וועגן דעם טעם פון דער גזירה ביי בית ועלייה]** דער אריגינעלער טעם פון דער גזירה איז אז מ'זאל נישט קומען צו טראגן פון רשות היחיד צו רשות הרבים, ווייל דער shared space (חצר) זעט אויס ווי רשות הרבים. אבער ביי בית ועלייה איז נישטא קיין shared space — מ'טראגט דירעקט פון איין רשות היחיד צום אנדערן. ווי פאסט דער טעם? דער תירוץ: דער יסוד איז **כל רשות היחיד שחולקין בדירוין** — ווען צוויי באזונדערע מענטשן וואוינען, איז דאס אליין גענוג פאר דעם איסור, אפילו אן א shared space. די גזירה גייט ביז דארט אז צווישן יעדע צוויי באזונדערע רשויות היחיד מוז זיין אן עירוב חצירות. מ'זאל נישט צופיל „stuck" זיין צו טעמים — חכמים האבן געזאגט דעם טעם אין אנהייב, אבער די הלכות גייען ווייטער אויך קעיסעס וואו דער טעם פאסט נישט פונקט.

הלכה — חלון עגול

רמב"ם: דער שיעור פון ד' על ד' דארף נישט זיין דוקא סקווער — א **רונדער (עגול) חלון** איז אויך כשר, אבער ער מוז זיין גרויס גענוג אז מ'קען ארײנפּיטן א ד' על ד' סקווער אינעווייניג.

פשט

א רונדער חלון איז כשר אויב ער איז גרויס גענוג אז א ריבוע פון ד' על ד' פאסט אריין אינעווייניג.

חידושים

דער עגול מוז זיין אביסל גרעסער ווי ד' על ד', ווייל מ'רעכנט נישט דעם גאנצן ספּעיס פון דעם קרייז, נאר דעם סקווער וואס פאסט אריין אינעווייניג. דאס איז פארבונדן מיט דעם כלל פון „מרובע בתוך עגול" — אזוי ווי ביי תחום שבת, נאר דארט איז עס פארקערט (עיגול בתוך מרובע, וואס מאכט עס גרעסער פון אויסן).

הלכה — כותל שבין שתי חצרות

רמב"ם: כותל שבין שתי חצרות, או מחיצה שבין שתי חצרות — דער דין ווענדט זיך אויף דער הויכקייט פון דער וואנט:

- **פחות מעשרה טפחים** — מערבין יחד ואין מערבין שנים.
- **עשרה טפחים** — מערבין שנים ואין מערבין אחד.
- **עשרה טפחים מיט א סולם/מציבה/זיז** — אם רצו מערבין אחד, אם רצו מערבין שנים.

פשט

דריי קעיסעס:

- **פחות מעשרה טפחים** — דאס איז נישט קיין ריכטיגע מחיצה, און ס'איז ווי איין חצר — מ'**מוז** מאכן איין עירוב.
- **עשרה טפחים** — דאס איז א פולע מחיצה, און ס'זענען צוויי באזונדערע חצרות — מ'**קען נישט** מאכן איין עירוב.
- **מיט א סולם/מציבה/זיז** — דער מיטלסטער מצב: אם רצו.

חידושים

דער כלל פון עשרה טפחים ווי א מחיצה איז דער זעלבער יסוד ווי אומעטום אין הלכות שבת. א „כותל" איז א קבוע'דיגע שטיינערנע וואנט, א „מחיצה" איז אפשר עפּעס מער טעמפּאראר (פייל, באקסן, אא"וו) — אבער דער דין איז דער זעלבער.

הלכה — סולם מכאן וסולם מכאן

רמב"ם: אויב צווישן צוויי חצרות איז דא א כותל, און פון ביידע זייטן שטייט א סולם (לייטער/טרעפּ), רעכנט זיך עס ווי א פתח, און **אם רצו מערבין אחד.**

פשט

דער סולם מאכט עס מעגלעך אריבערצוגיין פון איין חצר צום צווייטן, און דעריבער ווערט עס באהאנדלט ווי א פתח אין דער כותל. דאס גיט נישט דעם דין פון „חצר אחת" ממש (ווי א כותל פחות מעשרה), נאר עס גיט דעם דין פון **אם רצו מערבין אחד.**

חידושים און הסברות

1. **סולם זקוף הסמוך לכותל** — אפילו ווען דער סולם שטייט גלייך (זוקף) אנגעלענט אויפ'ן כותל, אזוי אז מ'קען נישט ארויפגיין ביז מ'שלעפּט דעם אונטן אביסל אוועק פון דער וואנט (**שאינו יכול לעלות בו עד שימשוך ויריחיק תחתיו מן הכותל**) — איז עס אויך מתיר. דער טעם: כיון דער סולם ליגט דארט דוקא פאר דעם צוועק, רעכנט זיך עס ווי א פתח.

2. **לא הגיע ראש הסולם לראש הכותל** — אפילו ווען דער סולם גרייכט נישט ביז אויבן פון דער כותל, אויב **נשאר מבנין פחות משלשה** טפחים — גילט דער דין פון **לבוד**, און דער סולם איז מתיר.

3. **„זוקף לכותל" — פירוש:** עס איז געווען א מחלוקת אין פארשטאנד: צי „זוקף לכותל" מיינט אז דער סולם ליגט ערגעץ אין דער נאנטקייט גרייט צום ברענגען, אדער עס מיינט ממש אז ער שטייט גלייך אנגעלענט אויפ'ן כותל. דער מסקנא: **זוקף לכותל מיינט אז ער שטייט גלייך אנגעלענט אויפ'ן כותל** — דער סולם איז פיזיש דארט, נאר ער איז נישט אין א שיפּע פאזיציע צום קריכן. מ'רעדט נישט פון ברענגען א סולם פון אנדערש וואו.

4. **סולמות שאינן מכוונין זה כנגד זה** — ווען דער כותל איז ברייט, און די צוויי סולמות (איינער פון יעדער זייט) זענען נישט מכוון זה כנגד זה:

- **אם היה הכותל רחב ד' טפחים** — אפילו ווען די סולמות זענען ווייט איינער פון דעם אנדערן (איינער אין צפון, איינער אין דרום), **אם רצו מערבין אחד.** דער טעם: א כותל ד' טפחים ברייט איז גענוג אז א מענטש קען שפּאצירן דערויף פון איין סולם צום צווייטן.
- **אם אין ברוחב הכותל ד' טפחים** — דעמאלט מוז מען קוקן אויב די סולמות זענען נאנט: **אם אין בין הסולמות שלשה** טפחים — מערבין אחד (דורך לבוד). **אם יש ביניהם שלשה** — מערבין שנים.

חידוש: דא רעדט מען פון **געבויטע סטעפּס** (נישט באוועגלעכע לייטערס), ווייל אויב מ'קען דעם סולם רוקן, האט מען שוין פריער געלערנט אז אפילו „זוקף לכותל" איז מתיר. דער נייער דין איז נאר ביי פעסטע סולמות וואו מ'קען זיי נישט באוועגן.

5. **כבדו קובעו** — דער שווערקייט פון דעם סולם איז וואס מאכט עס קבוע. מען דארף עס נישט פיזיש פארבינדן מיט דעם כותל, אבער עס מוז ממש דארט ליגן און נישט אוועקפליען.

הלכה — מציבה על גבי מציבה

רמב"ם: בונה מציבה על גבי מציבה בצד הכותל — מ'בויט שטיין-טרעפּלעך נעבן דער כותל כדי צו ממעט זיין די הויך פון דער כותל (אז עס זאל ווערן וויניגער ווי עשרה טפחים):

- **אם יש בתחתונה ד' טפחים** — ממעט, ווייל ד' על ד' איז א רשות בפני עצמו.
- **אפילו אין בתחתונה ד' טפחים, אבער אין בינה לבין העליונה שלשה** — דורך לבוד ווערן זיי צוזאמענגערעכנט, און אויב צוזאמען זענען זיי ד' טפחים, איז עס אויך ממעט.

פשט

מציבות נעבן דער כותל מאכן דעם כותל עפעקטיוו נידריגער, אזוי אז מ'קען אריבערגיין.

חידושים

1. **וויאזוי צוויי מציבות ארבעטן צוזאמען:** זיי ליגן **אין קרעם** (שטאפּלפּערמיג) — איינער שטעקט זיך ארויס מער צו איין זייט, דער צווייטער צו דער אנדערער זייט — און צוזאמען נעמען זיי אראפּ פון דער הויך פון דער כותל.

2. **חילוק צווישן מציבה און סולם:** א מציבה איז **בעסער** ווי א סולם אין געוויסע הינזיכטן: ביי א סולם דארף דער ראש הסולם אנקומען ביז לבוד פון אויבן (פחות משלשה), אבער ביי א מציבה גענוגט עס אז מ'ממעט דעם כותל צו וויניגער ווי עשרה — דאס איז אסאך וויניגער שטרענג. דער טעם: א מציבה איז באקוועם צו שטיין דערויף, עס ארבעט ווי א **תקרה של כותל** — עס מאכט ממש דעם כותל נידריגער.

3. **דין „אם רצו" ביי מציבה לעומת כותל פחות מעשרה:** ביי א כותל וואס איז ממש פחות מעשרה טפחים, איז דער דין אז מ'**מוז** מערב זיין כאחד (ווייל עס איז ווי איין חצר). אבער ביי א כותל וואס איז עשרה טפחים נאר מ'האט עס ממועט דורך מציבות — איז דער דין בלויז **אם רצו מערבין אחד**, ווי ביי א סולם/פתח. דער חילוק: א ממש נידריגע כותל איז ווי איין רשות;

א כותל וואס איז ממועט דורך מציבות איז מער ווי א סולם/פתח – עס גיט א מעגלעכקייט אבער נישט א חיוב.

4. **דער זעלבער דין ביי א טרעפ פון האלץ** – דער דין איז דער זעלבער אויב מ'לייגט א טרעפ פון האלץ (נישט נאר שטיין), ווייטער דארף עס זיין ד' טפחים אדער הכשר ד' טפחים.

הלכה – זיז (בליטה) באמצע דעם כותל

רמב"ם: א כותל גבוה (מינדסטנס עשרה טפחים) צווישן צוויי חצרות, און עס שטעקט ארויס א זיז (בליטה/לענדינג) באמצע דעם כותל.

פשט

דער זיז דינט ווי א מיטל צו ממעט זיין די עפעקטיווע הויך פון דעם כותל, אזוי אז מען זאל קענען אריבערגיין פון איין חצר צום צווייטן.

חידושים

1. **ערשטער אופן – זיז מיט סולם:** אויב פון דעם זיז ביז ראש הכותל איז פחות מעשרה טפחים, שטעלט מען א סולם פון דער ערד ביז צום זיז. דער סולם העלפט אריבערקומען דעם אונטערשטן טייל, און דער אויבערשטער טייל (פחות מעשרה) איז גרינג גענוג אריבערצוגיין. דעמאלט מערבין אחד אם רצו. **אבער** – דער סולם מוז שטיין ממש לפני הזיז (דירעקט אונטער דעם זיז), נישט בצד הזיז (אויף דער זייט). אויב דער סולם שטייט אין דער זייט, אינו מועיל.

2. **צווייטער אופן – זיז אָן סולם (כותל פון 19 טפחים):** ביי א כותל פון ניינצן טפחים, שטעקט מען ארויס איין זיז באמצע. דאס צעטיילט דעם כותל אין צוויי טיילן פון ניין-און-א-האלב טפחים יעדער – ביידע פחות מעשרה. מען קען געבן א שפרינג ארויף אויפן זיז, און פון זיז ביז ראש הכותל איז אויך פחות מעשרה. **חידוש:** דא דארף מען גאר נישט קיין סולם – דער זיז אליין איז גענוג, ווייל ביידע חלקים זענען פחות מעשרה. רש"י שרייבט: „מזה לצד זה פחות מעשרה."

3. **דריטער אופן – צוויי זיזין (כותל פון 20 טפחים):** ביי א כותל פון צוואנציג טפחים קען מען נישט מיט איין זיז, ווייל יעדער טייל וועט זיין צען טפחים. דעריבער דארף מען **שני זיזין זה שלא כנגד זה** – נישט איינס אויף טאפ פון דעם אנדערן, נאר אפגעזעצט ווי סטעפס (אזוי ווי מען קריכט אויף ביימער). דער תנאי: פון ערד ביז אונטערשטן זיז – פחות מעשרה, פון אויבערשטן זיז ביז ראש הכותל – פחות מעשרה, און צווישן די צוויי זיזין קען מען גרינג קריכן.

4. **פארוואס איז א זיז גענוג אָן קביעות, אבער א סולם דארף קביעות?** א זיז איז **איינגעבויט** אין דעם כותל – עס איז שווער צו טוישן, עס קען נישט אוועקגיין. א סולם אבער איז א באוועגליכע זאך, דעריבער דארף עס קביעות. דער כובד (שווערקייט) פון דעם סולם איז וואס מאכט עס קבוע – „כבדו קובעו."

הלכה – דקל (פאלמע-בוים) אנשטאט א סולם

רמב"ם: דקל שחתכו וסמכו על ראש הכותל ועל הארץ – מען האט געשניטן א דקל און עס אנגעלייגט צווישן דער ערד און ראש הכותל – **מערבין אחד אם רצו.**

פשט

א דקל וואס ליגט אנגעלייגט אויפ'ן כותל דינט ווי א סולם.

חידושים

- א דקל איז נישט ממש א סולם, נאר א שטיק האלץ, אבער עס איז באקוועמער צו וואקן דערויף ווייל עס איז לאנג, ברייט, און מען קען זיך גרינגער אנכאפן.

- **ואחד צריך לקבוע** – מען דארף נישט דעם דקל קבוע מאכן (אנקאנעקטן). עס איז גענוג אז עס ליגט דארט.

- **וכן סולם – כבדו קובעו** – ביי א סולם אויך, דער שווערקייט אליין מאכט עס קבוע.

הלכה – אילן (לעבעדיגער בוים) בצד הכותל

רמב"ם: אויב א לעבעדיגער בוים שטייט לעבן דער וואנט און מ'קען דורך אים ארויפקריכן, איז **מערבין אחד.**

פשט

א לעבעדיגער בוים ווירקט ווי א סולם, אע"פ אז ס'איז אסור מדרבנן צו נוצן א בוים אום שבת (השתמשות באילן).

חידושים

1. **דער איסור פון השתמשות באילן בשבת איז נאר א איסור שבות (מדרבנן)**, און א שבות שטערט נישט. דער כלל איז אזוי ווי ביי ברויט פאר עירוב – וואו מ'האט אויך מחלק געווען צווישן דאורייתא און דרבנן.

2. **אשרה בוים (עבודה זרה):** אויב דער בוים איז אן אשרה וואס איז אסור בהנאה מדאורייתא (בחוץ לארץ לויט שיטת רש"י), דעמאלטס קען מען **נישט** מאכן איין עירוב – מ'מוז מאכן צוויי עירובין. דער חידוש איז אז ארויפקריכן אויף אן אשרה בוים הייסט **הנאה** פון דער בוים, פונקט ווי השתמשות באילן בשבת.

3. **[Digression: בין השמשות]** עס ווערט דערמאנט אז אפשר דער טעם פארוואס א שבות שטערט נישט איז ווייל בין השמשות ערב שבת (ווען דער עירוב קונה) איז מען מיקל אויף דרבנן'ס. אבער עס ווערט אויך באמערקט אז ביי חצר האט מען געזען אז אפילו ווען עפעס צעפאלט אום שבת, איז עס נישט דווקא תלוי אין בין השמשות.

הלכה – קשין (שטרוי-וואנט)

רמב"ם: קשין (שטרוי) צווישן צוויי חצרות – אפילו מיט א סולם, **אין מערבין יחד**, ווייל **שאין כח הרגל עולה בסולם לפי שאין לו על מה שיסמוך** – מען קען נישט קריכן אויף קשין, דער סולם האט נישט אויף וואס זיך אנצולייגן.

פשט

א מחיצה פון שטרוי איז צו שוואך פאר א סולם – דער סולם גייט אראפפאלן.

חידושים

1. **חילוק צווישן קשין און מדבִין:** מדביין (א פעסטערע מחיצה) וואס איז מחובר האט דין ווי א כותל, אבער קשין איז צו שוואך.

2. **קשיא:** אויב קשין איז נאר שטרוי, קען מען דאך סתם שפאצירן דורך? עס מוז זיין אז עס רעדט זיך פון א געיט (פענס) פון עשרה טפחים הויך, וואס איז גאנץ הויך, אבער עס איז צו שוואך פאר א סולם.

3. **היה סולם באמצע וקשין מכאן ומכאן:** אויב דער סולם שטייט סטאביל באמצע און קשין זענען פון ביידע זייטן – **אם רצו מערבין שנים** (מיינט: מען קען ביידע וועגן – אדער צוויי אדער איינס). דער סולם מוז זיך פעסט האלטן – נישט אנגעלייגט אויף די קש (וואס וועט אראפפאלן), נאר פעסט שטייענדיג צווישן ביידע זייטן. **חידוש אין לשון:** „מערבין שנים" מיינט אייגנטלעך אז מען קען ביידע וועגן, נישט אז מען מוז צוויי.

הלכה – כותל גבוה עשרה: ממעט זיין

רמב"ם: אם יש באורכה מיעוט ד' טפחים – אזוי לאנג ווי עס איז דא א שטח פון 4 טפחים וואו די כותל איז וויניגער ווי עשרה טפחים, קען מען מאכן איין עירוב, ווייל דאס איז ווי א פתח.

חידושים

1. **סתירת מקצת הכותל — „צד הקצר נוטל חצי צד":** ווען מ'ברעכט נאר א חלק פון דער עובי (דיקייט) פון דער כותל, ווערט עס א שאלה: פאר וועלכע חצר באלאנגט די כותל? דער כלל: **פון די זייט וואו ס'איז נידעריגער** (וואו מ'האט אראפגענומען), קען מען גרינג ארויפגיין — דעריבער באלאנגט יענע זייט פון דער כותל פאר יענעם חצר. **ושאר הכותל הגבוה** בלייבט צווישן ביידע חצרות.

2. **קשיא:** פארוואס העלפט עס אראפצונעמען נאר א חלק פון דער עובי? ס'איז דאך נאך דא א כותל עשרה טפחים! דער תירוץ: פון **איין זייט** קען מען יעצט גרינג ארויפגיין ביז דער טאפ, ווייל דארט האט מען אראפגענומען — אזוי אז פאר **איין** חצר איז געשען א שינוי, אבער פאר דער **אנדערער** זייט בלייבט עס אומגעענדערט. (דער לומד איז נישט צופרידן מיט דעם תירוץ — ווען מ'דארף אריינלייגן ווערטער וואס שטייען נישט בפירוש.)

הלכה — פרצה אין דער כותל

רמב"ם: אם היתה פרצה עד עשר אמות — ביז 10 אמות איז עס א פתח, מ'קען מאכן צוויי עירובין (אדער איינס). **יתר מעשר** — מער ווי 10 אמות איז מבטל די וואנט, מ'מוז מאכן איין עירוב.

חידושים

1. **רבי'ס שיטה — השלימה ליתר מעשר:** ווען מ'וויל **פארגרעסערן** אן עקזיסטירנדע פרצה אז ס'זאל זיין מער ווי 10 אמות (כדי מ'זאל מוזן מאכן איין עירוב), איז גענוג **חוקק בכותל גובה עשרה טפחים** — ער דארף נאר 10 טפחים הויך אויסהאקן, נישט ביז דער טאפ. עס קען בלייבן א חלק כותל פון אויבן אדער אונטן.

2. **לכתחילה פורץ יתר מעשר מקרן לקרן:** אויב מ'וויל **לכתחילה** ברעכן מער ווי 10 אמות (נישט פארגרעסערן אן עקזיסטירנדע פרצה), דעמאלטס **מוז** ער צושטערן די **גאנצע הויך** פון דער כותל ביז דער טאפ — 10 טפחים אליין איז נישט גענוג.

הלכה — חריץ שבין שתי חצרות

רמב"ם: א לאך/גראבן צווישן צוויי חצרות — **עמוק עשרה ורחב ארבעה או יתר** — עס איז א רשות בפני עצמו, מ'מוז מאכן צוויי עירובין. **פחות מכאן** — מערבין אחד.

פשט

דער חריץ איז דער אנדערער צד פון מחיצה — נישט ארויף נאר אראפ. א חריץ עמוק עשרה ורחב ד' צעטיילט צוויי חצרות.

חידושים

1. **ממעט זיין עומק מיט עפר/צרורות:** אויב מ'ווארפט אריין זאמד אדער שטיינדעלעך, איז **סתם עפר וצרורות שבחריץ מבוטלין הן** — זיי ווערן אויטאמאטיש בטל צום חריץ, דער חריץ ווערט קלענער, און מ'מוז מאכן איין עירוב.

2. **תבן או קש (שטרוי):** ביי שטרוי איז אנדערש — **אין ממעטין עד שיבטל** — מ'מוז בפירוש זאגן „הריני מבטל את התבן." דער טעם: שטרוי קען דער מענטש אוועקנעמען (צ.ב. פאר בהמות צו עסן), און עס וועט צוריק בלייבן א לאך פון עשרה טפחים. בסתם איז א מענטש נישט מבטל שטרוי צום לאך.

3. **חילוק פון לייטער:** דער פריערדיגער פראבלעם מיט קש ביי א סולם (אז עס איז פלאפי און מ'גליטשט זיך אויס) איז **נישט שייך** ביי א חריץ — ווייל דא פילט מען אן א לאך, מ'דארף נישט ארויפקריכן.

4. **ממעט זיין רוחב מיט לוח/קנה:** מ'קען אויך ממעט זיין די **ברייטקייט** פון חריץ — **בלוח או בקנה שהשיטו באורך כל החריץ** — א ברעט אדער שטעקן וואס גייט די גאנצע לענג פון חריץ, מאכט עס ווייניגער ווי 4 טפחים ברייט, און דעמאלטס מערבין אחד.

הלכה — מיעוט מחיצה מיט דבר הניטל בשבת

רמב"ם: מען קען ממעט זיין א מחיצה (למשל א בוים עשרה טפחים) דורך אוועקלייגן א ברעט אדער א כלי — **בכל דבר הניטל בשבת** (א כלי שמלאכתו להיתר, ווי א ספל/שיסל). אבער נאר אויב דער זאך איז **מחובר לארץ חיבור שאפשר לשמטו עד שיחפור בדקר** — ד.ה. אזוי גוט פארבונדן אז מען דארף א שאוול צו אוועקנעמען (וואס איז א מלאכה פון חורש/בונה/סותר), דעמאלטס ציילט עס אלס מיעוט.

פשט

א דבר שניטל בשבת קען ממעט זיין נאר ווען ער איז שטארק מחובר. א מוקצה (דבר שאינו ניטל בשבת, ווי א שטיק האלץ אדער א מליח) — ווייל מען גייט עס נישט אוועקנעמען שבת, ציילט עס אלס מיעוט אפילו אן חיבור לארץ.

חידושים

דער חילוק צווישן דבר הניטל בשבת און דבר שאינו ניטל: ביי א דבר הניטל בשבת איז דא א חשש אז מען וועט עס אוועקנעמען און די מחיצה וועט צוריקקומען, דעריבער דארף מען חיבור לארץ. ביי מוקצה מחמת גופו (נישט סתם כלי שמלאכתו לאיסור, נאר ממש מוקצה) — ווייל מען גייט עס נישט אוועקנעמען, ציילט עס אויך אן חיבור.

הלכה — לוח רחב ד' טפחים איבער א חריץ (ברידזש)

רמב"ם: ווען עס איז דא א חריץ צווישן צוויי חצרות, און מען לייגט א **לוח שרחבו ארבעה טפחים** אריבער — דאס פונקציאנירט ווי א ברידזש, און דעמאלטס **מערבין אחד, אם רצו מערבין שנים**.

פשט

דאס איז די דריטע קעיס ביי חריץ: (1) גוטע מחיצה = מוז צוויי עירובין; (2) שוואכע מחיצה = מוז איין עירוב; (3) מחיצה מיט מעבר (ברידזש) = אם רצו.

חידושים

דער שיעור ברידזש איז רוחב ארבעה טפחים — אזוי ווי ביי כותלים, וואס מענטשן קענען שפאצירן דערויף. דאס איז פאראלעל צום דין פון א כותל מיט א סולם — ביידע שאפן א מעבר וואס מאכט „אם רצו."

סיסטעמאטישע צוזאמענפאסונג: דריי סטרוקטורן — כותל, חריץ, חלון

אלע דריי סטרוקטורן (חלון, כותל, חריץ) האבן דריי קעיסעס:

1. **גוטע מחיצה/חילוק** = מוז מאכן צוויי עירובין (כותל עשרה, חריץ עשרה, חלון וואס איז נישט כשר).

2. **שוואכע מחיצה** = מוז מאכן איין עירוב (כותל פחות מעשרה, חריץ פחות מעשרה).

3. **מחיצה מיט מעבר** (סולם, ברידזש, כשר'ע חלון) = **אם רצו מערבין אחד, אם רצו מערבין שנים.**

הלכה — גזוזטראות (באלקאנען) זו כנגד זו

רמב"ם: גזוזטראות זו כנגד זו — אם יש בה לוח שרחב ארבעה טפחים או יותר, מערבין עירוב אחד, ואם רצו מערבין שנים. אבער **אם היו זו למעלה מזו: אם יש ביניהן פחות משלשה טפחים — הרי הן כגזוזטרא אחת** (מוזן מאכן איין עירוב). **אם יש ביניהן שלשה או יותר — מערבין זה לעצמו וזה לעצמו** (חוץ אויב זיי מאכן א ברידזש).

חידושים

ביי פחות משלשה טפחים ווערט לבוד — ס'איז ווי איין גזוזטרא, קען מען נישט זאגן אז ס'איז צוויי באזונדערע, דעריבער מוזן זיי מאכן איין עירוב.

הלכה — רוחב הכותל: וועמען באלאנגט דער כותל

רמב"ם: כותל שבין שתי חצרות שהוא רחב, והיו גבוה עשרה טפחים מחצר זו ושוה לקרקע חצר שנייה — נותנין רחבה לבני החצר ששוין. הואיל ותשמישו בנחת לאלו ובתשמישו בקושי לאלו — נותנין אותו לאלו שתשמישן בו בנחת.

פשט

ביי א ברייטע כותל צווישן צוויי חצרות אויף א בארגיגע פלאץ — פון איין זייט איז עס הויך צען טפחים (שווער צו ניצן), פון אנדערע זייט גלייך (גרינג צו ניצן). דער כלל: מען גיט עס פאר דעם וואס קען עס ניצן בנחת.

חידושים

1. דער כותל איז א רשות היחיד בפני עצמו (רחב ד' וגבוה י'), אבער דאס איז נישט א פראבלעם — ווייל אויב ער באלאנגט צו איין חצר, ארבעטן די איינוואוינער פון יענע חצר פאר דעם כותל דורך זייער עירוב. ס'איז נישט קיין עקסטערע שטח, נאר א טייל פון זייער רשות.

2. דאס איז נישט נאר א דין פון שבת — אויך בימות החול דארף מען וויסן וועמען באלאנגט דער כותל (חושן משפט הלכות), ווער קען איינפלאנצן וכו'. אבער לגבי הלכות שבת איז דער כלל: תשמיש בנחת באשטימט.

הלכה — וכן חריץ

רמב"ם: וכן חריץ שבין שתי חצרות שהוא עמוק עשרה טפחים מצד חצר זו אבל שוה לקרקע חצר שנייה — נותנין רחבו לחצר ששוין, לפי שתשמישו נחת לזה וקושי לזה.

פשט

דער זעלבער דין ווי ביי כותל — דער חריץ באלאנגט צו דעם וואס קען עס ניצן בנחת.

הלכה — ווען קיינער קען נישט ניצן בנחת

רמב"ם: היה הכותל שבין שתי חצרות נמוך מן החצר העליונה וגבוה מן החצר התחתונה — שבני העליונה משתמשין בו על ידי השלשול, ובני התחתונה משתמשין בו על ידי הזריקה — שניהן אסורין, עד שיערבו שתיהן עירוב אחד. אבל אם לא עירבו, אין מכניסין מכותל זה לבתים ואין מוציאין מבתים לכותל זה.

פשט

ווען ביידע חצרות קענען נאר ניצן דעם כותל מיט שוועריגקייט (איינער דורך אראפלאזן, אנדערער דורך ארויפווארפן) — קיינער באקומט עס, און ביידע זענען אסור ביז זיי מאכן איין עירוב צוזאמען.

חידושים

דער כותל ווערט א **דריטע רשות היחיד** — ער איז רחב ד' וגבוה י', אלזא א רשות היחיד בפני עצמו, אבער אן עירוב מיט קיין חצר. דאס איז אזוי ווי א חצר צווישן צוויי בתים וואו מען האט נישט געמאכט קיין עירוב חצרות — מען טאר נישט טראגן אהין אדער פון דארט.

הלכה — חורבה צווישן צוויי בתים

רמב"ם: שני בתים משני צדי חורבה, רשות היחיד — צווישן צוויי הייזער איז א חורבה וואס איז א רשות היחיד. דריי קעיסעס:

1. **אם יכולין שניהם להשתמש בחורבה על ידי זריקה** (ביידע נאר דורך ווארפן) — **אסורין זה בזה, אוסרין זה על זה** ביז זיי מאכן אן עירוב.

2. **אם תשמישו לזה בנחת, והאחר אינו יכול להשתמש אלא על ידי זריקה** — דער וואס קען ניצן בנחת באקומט די חורבה.

3. [אימפליציט: אויב ביידע בנחת — אם רצו.]

חידושים

לחם משנה: „על ידי זריקה" מיינט נישט דוקא ווארפן — עס מיינט סתם א נישט-באקוועמע וועג צו ניצן. דער לחם משנה פרעגט: ביי א חורבה, פארוואס זאל מען דוקא ווארפן, מען קען דאך אריינגיין? תירוץ: עס רעדט פון א חילוק אין דערהייט — איינער דארף אראפגיין טיפער, דעריבער איז עס נישט בנחת.

הלכה — גגות, קרפיפות, מבואות, כתלים — כולן רשות אחת

רמב"ם: כל גגות העיר, אף על פי שהן זה גבוה וזה נמוך, וכן כל הקרפיפות שהוקפו שלא לשם דירה שאין מוקפין יותר מבית סאתים, וכן עובי הכותלים שבין החצרות — אם המבוי יש לו לחי או קורה, כולן רשות אחת, ומטלטלין בכולן בלא עירוב כלים ששבתו בתוכן, אבל לא כלים ששבתו בתוך הבית.

פשט

מדאורייתא איז יעדע מקום מוקף מחיצה א רשות היחיד און מ'מעג טראגן. די רבנן האבן געאסר'ט טראגן פון רשות היחיד לרשות היחיד אן עירוב. אבער ביי געוויסע פלעצער — גגות, קרפיפות (שהוקפו שלא לדירה ואינן יותר מבית סאתים), עובי הכותלים, און מבואות מיט לחי או קורה — האבן חכמים נישט געאסר'ט. מ'מעג מטלטל זיין פון איינעם צום צווייטן אן עירוב, אבער נאר כלים וואס האבן שבת'דיג דארט (נישט כלים וואס קומען פון א בית).

חידושים

1. **יסוד ההלכה — גזירת חכמים נוגע נאר בתים:** די גאנצע גזירה פון עירוב איז בעיקר אויף בת

ים. פלעצער וואס זענען מוקף מחיצה אבער נישט מקומות דירה — ווי גגות (דער דאך פון א הויז, וואס מ'נוצט אבער מ'וואוינט נישט דארט), קרפיפות שלא הוקפו לדירה, עובי הכותלים, מבואות — האבן חכמים נישט גוזר געווען. דאס הייסט, אלע פלעצער וואס זענען נישט קיין בית הייסן רעלאטיוו צו איינאנדער „רשות אחת" און מ'מעג מטלטל זיין צווישן זיי.

2. **דער חילוק צווישן כלים ששבתו בתוכן און כלים ששבתו בבית:** דער עיקר חידוש איז אז נאר כלים וואס האבן שבת'דיג אין די גגות/קרפיפות/מבואות מעג מען רוקן פון איינעם צום צווייטן. כלים וואס קומען פון א בית — אפילו מ'האט זיי שוין ארויסגעטראגן צו א חצר — טאר מען נישט ווייטער רוקן צו אן אנדער חצר, גג, כותל, אדער קרפף, סיידן אלע אנשי המקום האבן געמאכט עירוב אחד.

הלכה — כיצד: דוגמא פון טלטול דורך גגות וחצרות

רמב"ם: כיצד? כלים ששבתו בתוך החצר, בין עירבו יושבי החצר בין לא עירבו, מותר להעלותן מן החצר לגג או לראש הכותל, ומן הגג לגג אחר הסמוך לו אפילו גבוה ממנו כל שהוא, ומן הגג האחד לחצר השניה, ומן החצר השניה לגג שלישי... עד שיעבירנו כל המדינה כולה דרך גגות.

פשט

מ'קען א כלי וואס איז געווען אין א חצר ארומטראגן דורך די גאנצע שטאט — דורך גגות, חצרות, קרפיפות, מבואות, כתלים — אזוי לאנג מ'גייט נישט אריין אין א בית.

חידושים

מחלוקת ראשונים בנוגע כלי ששבת בבית מיט עירוב: אויב ס'איז דא א עירוב צווישן א בית און זיין חצר, צו מעג מען דעמאלטס נעמען א כלי פון בית דורך חצר און ווייטער רוקן צו אנדערע קרפיפות/גגות? **רש"י** זאגט אז מ'טאר נישט — דווקא כלים וואס זענען לכתחילה געווען אין א חצר (נישט אין א בית) מעג מען ווייטער רוקן. **לויט'ן רמב"ם** איז דא א שיטה (ווי עטלעכע אחרונים זאגן) אז אויב ס'איז דא א עירוב צווישן בית וחצר, ווערט

דער כלי כאילו שבת בחצר, און מ'מעג עס ווייטער רוקן. די אחרונים באמערקן אז דאס איז נישט מסכים מיט רש"י'ס שיטה.

הלכה — כלי ששבת בבית ויצא לחצר

רמב"ם: וכן אם שבת הכלי בבית ויצא לחצר, לא יעבירנו לחצר אחרת או לגג אחר או לראש הכותל או לקרפף, אלא אם כן ערבו כל אנשי המקום ההוא שמוציאין מכלי זה עירוב אחד.

פשט

א כלי וואס איז שבת'דיג געווען אין א בית, אפילו מ'האט עס ארויסגעטראגן צו א חצר, טאר מען עס נישט ווייטער רוקן צו אן אנדער חצר/גג/כותל/קרפף, סיידן אלע אנשי המקום האבן געמאכט עירוב אחד.

חידושים

דאס איז א חזרה אויף דעם יסוד: דער מקור פון דעם כלי (בית) באשטימט זיין דין. אפילו ער איז שוין ארויס צו א חצר, בלייבט ער מיט'ן דין פון „כלי ששבת בבית" און מ'טאר אים נישט ווייטער רוקן אן עירוב.

הלכה — באר שבין שתי חצירות: מחיצה

רמב"ם: באר שבין שתי חצירות, אין ממלאין הימנו בשבת אלא אם כן עשו לה מחיצה גבוהה עשרה טפחים... אם עשה למעלה מן המים — צריך טפח אחד שיכנס בתוך המים. אם עשה המחיצה כולה בתוך המים — צריך שני טפחים ממנה יוצאים למעלה כדי שתהיה הכר רשות לזה ורשות לזה.

פשט

א ברונעם צווישן צוויי חצרות אן עירוב — מ'טאר נישט שעפן וואסער סיידן מ'מאכט א מחיצה פון 10 טפחים אינמיטן דעם ברונעם, כדי צו צעטיילן דעם וואסער צווישן די צוויי רשויות.

חידושים

דינים פון מחיצה תלויה ביי וואסער: אויב די מחיצה איז העכער פון די וואסער, דארף כאטש א טפח זיך ארייננשטעקן אין די וואסער — עס דארף ממש מפסיק זיין אין די וואסער אליין, נישט בלויז אויסזען ווי א מחיצה. אויב די מחיצה איז אינגאנצן אין די וואסער, דארפן צוויי טפחים ארויסשטעקן פון אויבן — כדי שתהיה היכר, אז מ'זאל זען אז דא איז א צעטיילונג צווישן די צוויי רשויות.

הלכה — קורה על פי הבאר

רמב"ם: וכן אם עשה על פי הבאר קורה רחבה ארבעה טפחים, זה ממלא מצד הקורה וזה ממלא מצדה האחר, וכאילו יבדיל חלק זה מחלק זה. אף על פי שהמים מעורבין למטה, קל הוא שהקלו חכמים במים.

פשט

אנשטאט א מחיצה אינעווייניג, קען מען לייגן א קורה פון 4 טפחים ברייט אויף דעם פי הבאר, און יעדער שעפט פון זיין זייט. די קורה דינט ווי א סימן/הפסק.

חידושים

קולא מיוחדת ביי וואסער: אע"פ אז פון אונטן איז דער וואסער פארמישט (מעורבין למטה), האבן חכמים מקיל געווען ביי וואסער ווייל מענטשן דארפן טרינקען שבת. דעריבער איז א קורה אויבן גענוג ווי א היכר, אפילו אן א ממש'דיגע מחיצה אין די וואסער.

הלכה — באר שבתוך שביל שבין שתי כותלי חצרות

רמב"ם: באר שבתוך שביל שבין שתי כותלי חצרות, אפילו שאין מופלג מכותל זה ארבעה טפחים ומכותל זה ארבעה טפחים, שניהם ממלאין ממנו ואין צריכין היכר.

פשט

ווען א ברונעם איז אין א שביל (וועג) צווישן צוויי כתלים פון צוויי חצרות — אפילו ער איז נאנט צוביידע כתלים (ווייניגער פון 4 טפחים פון יעדן כותל) — דארף מען גארנישט קיין מחיצה אדער היכר, און ביידע מעגן שעפן.

חידושים

חילוק פון באר שבין שתי חצירות: דער שביל צווישן די צוויי כתלים איז א באזונדער פלאץ — ער איז נישט חלק פון קיין חצר. ווייל קיינער גייט נישט טראגן פון דארט, און ס'איז א מקום בפני עצמו צווישן צוויי רשויות, דארף מען נישט קיין מחיצה אדער היכר. דאס איז אנדערש פון א באר שבין שתי הצירות וואס איז ממש אינמיטן דעם כותל המשותף.

[Digression: דרך אויר] ווען צוויי חצרות נוצן א שביל נאר דורך דעם לופטרוים (דרך אויר) — למשל, יעדער שעפט וואסער פון א באר דורך זיין פענסטער — דארף מען נישט מאכן זיזין, ווייל „שהן אוסרין זה על זה דרך אויר." א עירוב איז נאר נויטיג ווען ביידע נוצן די קרקע פון דעם רשות. ווען מען נוצט נאר דעם לופטרוים, איז עס נישט חשוב ווי שותפות אין דעם רשות.

הלכה — חצר קטנה שנפרצה במלואה לחצר גדולה

רמב"ם: חצר קטנה שנפרצה במלואה לחצר גדולה — הגדולה מערבין לעצמן, והקטנה אסורין עד שיערבו עם בני גדולה. שדירי גדולה חשובין בקטנה, ואין דירי קטנה חשובין בגדולה.

פשט

ווען א קליינע חצר'ס וואנט צו א גרויסע חצר איז נפרץ געווארן (פון ערב שבת), קענען די אנשי חצר גדולה מאכן א עירוב פאר זיך אליין, אבער די אנשי חצר קטנה מוזן מערב זיין מיט די גדולה — זיי קענען נישט מאכן א עירוב פאר זיך אליין.

חידושים

1. **פירצה פחות מעשר:** דער גאנצער קעיס רעדט ווען די פירצה איז ווייניגער ווי צען אמות, ווייל סתם א גרויסע פירצה וואלט געווען א פראבלעם פון מחיצות בכלל.

2. **פארוואס קען די גדולה מאכן א עירוב אליין?** ווייל די גדולה האט נאך אלץ אירע אייגענע ווענט (מחיצות) — פון זייער פערספעקטיוו איז דא ווענט ארום זייער חצר. די קטנה'ס מחיצה וואס איז נפרץ געווארן באטרעפט נישט זייער סטרוקטור.

3. **פארוואס קען די קטנה נישט מאכן א עירוב אליין?** ווייל די קטנה האט נישט קיין וואנט מער צווישן זיך און די גדולה — זיין שטח איז אינגאנצן אפן צו די גדולה, און ער האט נישט קיין וועג צו טראגן אין זיין אייגענעם שטח אן די גדולה'ס באטייליגונג.

4. **שווערע לשון — „דירי גדולה חשובין בקטנה":** דער טעם פון „חשיבות" איז שווער צו פארשטיין. דער רמב"ם גיט צוויי טעמים: (1) די גדולה האט א פתח, (2) דירי גדולה חשובין בקטנה — דאס הייסט, די גדולה „וואוינט" אויך אין די קטנה (ווייל די קטנה איז בטל צו די גדולה), אבער פארקערט נישט. אלע מפרשים האבן אויך געהאט שוועריגקייט מיט דעם טעם — „צרת רבים חצי נחמה, נחמת שוטים."

5. **ביטול הקטנה:** דער מהלך איז אז די קטנה ווערט בטל צו די גדולה. די גדולה'ס דיירים ווערן באטראכט ווי זיי וואוינען אויך אין די קטנה, אבער די קטנה'ס דיירים ווערן נישט באטראכט ווי זיי וואוינען אין די גדולה. ממילא קען די גדולה זיך סומך זיין אויף די מחיצות פון די קטנה (די אנדערע ווענט וואס זענען נישט נפרץ), אבער די קטנה קען נישט.

הלכה — הותרה מקצת שבת הותרה כולה

רמב"ם: שתי חצרות שעירבו יחד דרך פתח או חלון, ונסתם הפתח או החלון בשבת — כל אחת מותרת לעצמה, הואיל והותרה מקצת השבת הותרה כולה. וכן אם עירבו זו לעצמה וזו לעצמה ונפל הכותל שביניהן בשבת — אלו מטלטלין לעצמן ואלו מטלטלין לעצמן עד עיקר המחיצה, הואיל והותרה מקצת שבת הותרה כולה.

פשט

ווען צוויי חצרות האבן געמאכט א עירוב צוזאמען דורך א פתח/חלון, און אינמיטן שבת ווערט דער פתח/חלון פארשטאפט — יעדע חצר בלייבט מותר פאר זיך. ווען צוויי חצרות האבן געמאכט באזונדערע עירובין און אינמיטן שבת פאלט די וואנט צווישן זיי — יעדע חצר בלייבט מותר פאר זיך ביז דעם מקום פון די אלטע מחיצה.

חידושים

1. **כלל: הותרה מקצת שבת הותרה כולה:** דאס איז א יסוד'דיגער כלל — ווען דער עירוב איז געווען גילטיג אין אנהויב שבת, בלייבט עס גילטיג פאר'ן גאנצן שבת, אפילו אז די מציאות טוישט זיך אינמיטן.

2. **ווירטועלע מחיצה:** ביי נפל הכותל בשבת, מעג מען טראגן „עד עיקר המחיצה" — דאס הייסט, ביז דעם פלאץ וואו די מחיצה איז געווען, כאילו זי שטייט נאך. דאס איז א חידוש — א ווירטועלע מחיצה וואס עקזיסטירט נישט מער פיזיש.

3. **נתוסף דיירין בשבת:** אפילו ווען נייע דיירים קומען צו אינמיטן שבת (דורך דעם וואס די וואנט איז געפאלן), שטערט עס נישט — **שהדיירין הבאין בשבת אינן אוסרין.** דאס איז א צווייטער טעם (נישט נאר הותרה מקצתה): נייע מענטשן וואס קומען שבת מאכן נישט אויס דעם עירוב.

הלכה — נסתם ונפתח בשוגג, או ע"י גוי

רמב"ם: נסתם ונפתח בשוגג, או שעשאו גוי על דעתן — חוזר לטלטל.

פשט

ווען דער חלון/פתח איז נסתם געווארן און דערנאך ווידער נפתח געווארן בשוגג, אדער א גוי האט עס געעפנט (אויף זיין אייגענעם דעת, נישט אויף באפעל פון א יוד), מעג מען ווידער טראגן צווישן די צוויי חצרות.

חידושים

„על דעתן" — דעת הגוים: עס מוז זיין „על דעת הגוים" (אויף דעם גוי'ס אייגענעם דעת), ווייל אויב א גוי טוט א מלאכה פאר א יוד בשבת איז עס אסור. נאר ווען דער גוי טוט עס פאר זיך אליין, איז עס מותר.

הלכה — שתי ספינות

רמב"ם: שתי ספינות או שתי חצרות זו בצד זו שעירבו — ונפסקו, אסור לטלטל מזו לזו, *אפילו הוקף מחיצה*... חוזר ונקשר בשוגג — חוזר ונתר, מותרין.

פשט

צוויי שיפן וואס זענען צוגעבינדן איינס צום צווייטן זענען ווי צוויי חצרות — מען קען מאכן איין עירוב. אויב זיי ווערן אפגעריסן אינמיטן שבת, טאר מען נישט טראגן צווישן זיי (אפילו מיט א מחיצה), אבער יעדע שיף פאר זיך בלייבט מותר. אויב זיי ווערן ווידער צוגעבינדן בשוגג — מעג מען ווידער טראגן צווישן זיי.

חידושים

1. **ספינות = חצרות:** דאס איז א חידוש אז צוויי שיפן וואס זענען צוגעבינדן האבן דעם דין פון צוויי חצרות, און מען קען מאכן איין עירוב.

2. **אפילו הוקף מחיצה:** אפילו ס'איז דא א מחיצה צווישן די צוויי ספינות, ווייל זיי זענען צוויי באזונדערע רשות היחיד'ס, שטערט עס — מען טאר נישט טראגן צווישן זיי אן א עירוב.

3. **חוזר ונקשר בשוגג:** דער זעלבער כלל ווי ביי חלון — אויב עס ווערט ווידער פארבינדן בשוגג, חוזר ונתר (ווערט ווידער מותר), ווייל הותרה מקצת שבת הותרה כולה.

4. **קשיא אויפן רמב"ם:** פארוואס דערמאנט דער רמב"ם דעם דין פון ספינות דווקא ביי דער שאלה פון נפסק (ווען דער בינד ווערט אפגעהאקט)? דער רמב"ם האט געקענט ברענגען ספינות ביי פילע אנדערע הלכות — למשל, דער עיקר דין אז ספינות דארפן זיין נקשרת כדי צו מאכן עירוב, און נאך א סך הלכות וואס שייכן צו ספינות. פארוואס ווערט עס דערמאנט נאר אין דעם קאנטעקסט? די קשיא בלייבט אפן.

סיום פרק ג' פון הלכות עירובין

דער פרק ג' פון הלכות עירובין ברמב"ם איז פארענדיגט. דער פרק האט באהאנדלט די הלכות פון צוויי סמוכות חצרות — וויאזוי מען קען זיי פאראייניגן (דורך חלון, סולם, מציבה, זיז, ברידזש, פרצה), ווען מען מוז מאכן צוויי עירובין, ווען מען מוז מאכן איינס, און ווען עס איז איין רשות. דערצו האט מען געלערנט הלכות פון וועמען באלאנגט א כותל/חריץ (תשמיש בנחת), הלכות גגות/קרפיפות/מבואות (רשות אחת), הלכות באר שבין שתי חצרות, הלכות חצר קטנה שנפרצה לגדולה, דער כלל פון הותרה מקצת שבת הותרה כולה, און הלכות ספינות.

תמלול מלא

הלכות עירובין פרק ג' — חילוק ופירוד חצרות

הקדמה לפרק

Speaker 1:

א גוטן, מיר לערנען די הייליגע רמב"ם, הלכות עירובין, פרק ג'. ובזאת השיעור נדבו הרב הצדיק ר' יואל וויסבערגער, זאל ער זיין געזונט, לעילוי נשמת הרב הצדיק ר' יואל בן ר' יצחק ז"ל, און אלע אנדערע אידן וואס הערן אויס, און אויך די אידן וואס הערן נישט אויס און טוען עניוועיס בשם כל ישראל. אונז האבן מיר געזען אז אלע אידן לערנען די גאנצע תורה.

אזוי ווי ס'איז דא איין פת פאר יעדן, זייער גוט. מ'קען משתתף זיין, מזכה זיין. אונז האבן געלערנט, די מענטשן וואס מאכן אזא יום הש"ס, יעדער איינער לערנט איין דף, און ס'הייסט אז די גאנצע אידן האבן באופן כללי געלערנט ש"ס. אזוי אונז, יעדער איינער לערנט, איך זאג אן לימוד, און סך הכל איז דא מצות תלמוד תורה, אבער ס'איז דאך דא א מצוה כללית פון תלמוד תורה, אזוי ווי קריאת התורה, יא, ס'איז א מצוה על הכלל. יעדער איינער לערנט אביסל, און ס'הייסט אז כללות'דיג האבן אידן געלערנט די גאנצע תורה. שיין. בפשטות ווייסט מען נר לאחד נר למאה, דא זעט מען אז אויך פת קען זיין פת לאחד פת למאה, יעדער איינער קען עסן פון דעם. ברוך השם. גוואלדיג.

נושא הפרק: צוויי חצרות סמוכות

סאו אזוי, אונז האבן געלערנט אז ס'איז דא א זאך וואס הייסט עירוב חצרות, יא, די לעצטע צוויי פרקים בעיקר וועגן עירוב חצרות. די גאנצע פרק, מיין איך, איז נישט שוין קיין מבואות, די גאנצע איז טאקע די זעלבע זאך. אונז האבן געלערנט אין די פריערדיגע פרק די חלוקה. אין איין חצר איז דא א חיוב אז מ'דארף מאכן אן עירוב, טאמער ס'וואוינען מער ווי צוויי מענטשן אין איין חצר, דארפן זיי מאכן אן עירוב כדי זיי זאלן קענען טראגן.

יעצט מאכט זיך א נייע שאלה. וואס איז טאמער ס'איז דא צוויי חצרות? ס'איז בעצם, מ'וואלט געקענט עכט זאגן אנהייבן פון פרעגן און וואס

מאכט עס איין חצר? ווייל יעדער איינער פארשטייט אז צוויי חצרות וואס זענען ווייט איינער פון די צווייטע קען מען נישט מאכן אן עירוב מיט א פת, ווייל ס'איז דאך נישט איין רשות. יעצט, אבער ס'איז נישט נאר דעם, נישט נאר אז ס'דארף זיין עפעס א וואנט וואס גייט ארום די צוויי חצרות, ווייל דעמאלטס דארף מען מאכן שיתופי מבואות, אבער יעצט רעדט מען נישט פון דעם, מ'רעדט פון עירוב חצרות ממש. מיר דארפן וויסן וויפיל ס'קען ווערן אינסו איין חצר, אז מ'זאל קענען מאכן איין עירוב. לאמיר זאגן ס'איז דא צוויי חצרות, איינער נאנט צום צווייטן, און ס'איז דא צווישן זיי א טיר, א דורכגאנג, א וואנט, א פענסטער. מיר וועלן זען די אלע סארט וועגן וויאזוי מ'קען אריבערגיין. דארפן וויסן, אפשר קען עס הייסן איין חצר. סאו דאס איז די שאלה, מער וויניגער די גאנצע פרק רעדט פון די שאלה, נישט פון איין חצר. אין איין חצר קען מען אלעמאל מאכן אן עירוב, מ'דארף מאכן אן עירוב. די שאלה איז צו מ'קען מאכן איין עירוב פאר צוויי חצירות, אדער וואס מאכט אפ צווישן א פלאץ וואס איז קוועסטשענעבל צו ס'הייסט איין חצר צו ס'הייסט צוויי חצירות, וויאזוי פסק'נט מען וואס איז וואס.

איך בין נישט זיכער אז ס'איז דא א קעיס פון א ספק. ס'איז אלעמאל קלאר אז ס'איז בעצם צוויי חצירות, דאס הייסט דער ארכיטעקט האט געזאגט מ'מאכט דא צוויי חצירות. אבער ס'זענען צוויי חצירות סמוכות זו לזו. ס'איז דא א הלכה אז אמאל ווען צוויי חצירות וואס מ'קען זיך נוצן, מ'קען דורכגיין פון איינס אין די אנדערע דורך וואטעוועך די טרעפ זענען, קען מען עס מאכן אזוויי איין חצר, אבער ס'איז נישט ממש איין חצר. אויב ס'איז ממש איין חצר, דעמאלטס...

ס'איז נישט דא פארקערט, אז ווען ס'איז איין חצר אבער ס'איז דא צווישן זיי פונקט עפעס א גרויסע בערגל אדער וואס? ס'איז דא די הלכה. אה, קען זיין, זייער גוט, פארקערט. מ'קען צעטיילן איין חצר, אדער מ'קען צוזאמנעמען צוויי חצירות אויף איינס. אבער די ווארט איז נאך אלץ אז ס'איז א שאלה פון וויאזוי מ'נעמט צוזאם צוויי חצירות, אדער וויאזוי מ'מאכט איין חצר אין צוויי. איך געדענק נישט אין דעם פרק שטייט וועגן איין חצר וואס ווערט צעטיילט. ס'איז דא ערגעצוואו א... ס'איז דא עפעס צווישן די ווענט וואס שפעטער גייען מיר זען, מחיצות צווישן צוויי. איך מיין אז אין דעם פרק שטייט נאר... איך האב נישט געזען קלאר, אבער איך מיין אז אין דעם פרק שטייט נאר וועגן איין חצר, וואס צוויי חצירות וואס זענען סמוך.

די דריי מצבים

סאו בעיסיקלי איז אזוי, מ'דארף וויסן אז ס'איז דא דריי סטעיטס, דריי סיטואציעס, דריי הלכות וואס קענען ארויסקומען אין זיין פאל. וואס זענען זיי?

איין פאל: ס'הייסט לאמיר זאגן די חכמים פארשטייען אז דאס איז אינגאנצן צוויי חצירות. אה, דו האסט עפעס א וועג צו פארן, איך ווייס נישט, עפעס א וועג צו פארן פון איינס צום צווייטן, רייט? דאן הייבט זיך נישט אן די שאלה. איך מיין, וואס איז די פוינט פון די עירוב? ס'מוז זיין אז אלעמאל איז דא עפעס א וועג וואס מ'קען אנקומען פון איינס צום צווייטן, אדער שיקן זאכן פון איינס צום צווייטן עט ליעסט. איז, אם כל זה, און די חכמים זאגן אז דאס הייסט צוויי חצירות, ממילא מ'קען נישט מאכן איין עירוב צווישן זיי, רייט? ס'איז נישט דא קיין וועג.

אפשר דארף מען פארשטיין, אפשר קען ער מאכן א שיתוף? פארוואס קען ער נישט מאכן א שיתוף מבואות אדער עפעס? שיתוף מבואות איז נאר נאכדעם וואס מ'האט געזאגט אז מן התורה מעג מען, ס'איז אויך נישט קיין כרמלית אדער וואס. נאר וואס איז דען די זאך? אז מענטשן זאלן מיינען אז מ'קומט פון רשות היחיד צו רשות הרבים. אבער אה, ס'איז דאך וואס דו זעסט נישט אויס ווי, ווען די חצר איז נישט משותף, רייט? ווען די חצר איז נישט משותף, דו וועסט אפשר דארפן ארויספארן א שיתוף, ווען ס'איז נישט ממש משותף, וועט מען נישט העלפן. די ברויט וועט נישט העלפן, ווייל די ברויט איז ווען די חצר איז איינס. יעצט איז די שאלה נאך פאר די ברויט, אבער איז די חצר נישט איינס?

יא, יא, ווארט. ווייל ס'איז דא אויך אן עקסטערע איסור, הייסט ווען מ'טראגט נישט דורך כרמלית, איז דא אויך עפעס אן איסור פון טראגן פון איין חצר אין צווייטן. און די סאלושן פון די ברויט העלפט נאר ווען ס'איז טאקע איין חצר. רייט, ס'בלייבט אסור, ס'בלייבט עפעס אן חומרא בלייבט נאך. אהא. און מ'קען נישט צוטיילן די מבואות. אקעי.

ס'איז דא די איין מצב וואס איז אסור, הייסט מ'קען מאכן, יעדע איינער קען מאכן אן עירוב פאר זיך, אבער ס'איז נישטא קיין וועג צו מאכן אן עירוב פאר ביידע אויף איינמאל. ס'איז נישטא קיין וועג, ווייל ס'איז נישט איין חצר, ס'מוז זיין איין חצר.

די צווייטע קעיס קען זיין וואס מ'מוז מאכן ביידע צוזאמען, פארקערט. הייסט, ס'הייסט אינגאנצן איין חצר, ממילא, אזוי ווי מ'האט געלערנט אין די פריערדיגע פרק, ס'איז נישטא קיין חצי עירוב, רייט? די רגע וואס ס'איז דא איין מענטש אין דעם חצר וואס איז נישט מערב, טאר קיינער נישט טראגן, אדער וואס מ'האט געלערנט אין די פריערדיגע פרק, ממילא דארף מען מאכן איין עירוב. דאס איז די צווייטע קעיס.

אינמיטן איז דא א מיטלסטע קעיס, אז א מצב וואס איז תלוי וואס זיי ווילן. אויב מ'קען מאכן איין עירוב, אבער מ'מוז נישט. מ'קען מאכן איין עירוב און מ'קען מאכן צוויי עקסטערע עירובין, לויט וויאזוי מ'וויל זיך פירן. אויב מ'וויל טראגן, וועט מען מאכן א גאנץ איין עירוב. אויב מ'וויל נישט, וועט מען מאכן צוויי עקסטערע עירובין. דאס זענען די דריי סארט מצבים וואס זענען דא, און מ'דארף זען לויט יעדע סיטואציע, לויט יעדע פאל, וועלכע פון די דריי ס'איז. דאס איז רוב פון די פרק רעדט פון די חקירה.

שאלות נוספות בפרק

נאכדעם קען זיין א צווייטע חקירה אין אזא סארט קעיס. מ'וועט זען אין די ענד פון די פרק, אין הלכה, איך מיין פון הלכה ט"ז אפשר, יא, בערך דארט. הייבט זיך אן א נייע שאלה, און מ'וועט פרעגן וואס איז טאמער איז דא עפעס א שטח אינצווישן די צוויי חצרות, ווייל דערפאר הייבט זיך אן די גאנצע שאלה צו עס קאנעקט זיך און אזוי ווייטער. אבער יעצט די שאלה איז, די שטח פאר וועמען געהערט עס? ס'איז דא אין די משנה א קעיס וואס ווערט בײדע צוזאמען, ס'ווערט בײדע צוזאמען. אבער אויב נאר איינער פון זיי קען מאכן א עירוב, וועט די שאלה זיין וועלכער קען עירוב'ן, פאר וועמען באלאנגט די מיטל "נאו מענס לאנד" אינצווישן, פאר וועמען באלאנגט דעם שטיקל? צו עס באלאנגט פאר דעם? דאס איז א המשך פון די שאלה, ווייל די גאנצע שאלה הייבט זיך אן אז ס'איז דא עפעס א ספעיס אינצווישן, איז די שאלה וואס איז דער דין פון דעם ספעיס.

ס'קען זיין אז בײדע זאלן מעגן, ס'קען זיין אז נאר איין זייט זאל מעגן. יא? מ'דארף זען, יא, זעסט דאך, ער געדענקט נישט. אויב ביי איין זייט, פאר אים איז דאס א גרינגע תשמיש. רייט, רייט. געוועהנליך מיין איך אז נאר דא איינע דארף זען וואס איז די הלכות פון יענץ. און דעטס אלל.

און די לעצטע חלק פון די פרק רעדט זיך פון נאך א שאלה פון וואס איז די דין אויב ס'האט זיך געטוישט אינמיטן שבת. די וואס האבן געלערנט די גאנצע צייט דארפן וויסן, א מחיצה שנעשית בשבת, וואס איז אויב אין שבת האבן זיך צוויי חצרות צוזאמגעטראפן וכדומה. איך מיין אז מער וויניגער דאס איז די סך הכל פון די גאנצע פרק. אויב מ'וועט זען אינדערווייניג נאך עפעס וועט מען זען, אבער מער וויניגער דאס איז די נושא. ס'איז דא זייער אסאך חלוקי דינים פון לויט וואס איז די זאך וואס קאנעקט די צוויי חצרות צוזאמען. עד כאן הקדמה לפרק ג'. יא? יא. סאו זייער גוט.

הלכה א': חלון שבין שתי חצרות

סאו גייען מיר לערנען קודם וועגן א פענסטער, נאכדעם וועגן א וואנט, נאכדעם וועגן אנדערע זאכן, וכו', זייער אסאך פרטים. וואס זאל איך פארלערנען? חיים, דער עולם וויל הערן "דבר עבדך כי שומע אנוכי". העלאו, ס'איז נישט קיין גאט נאכנישט. אקעי, עממ... חלון. אקעי, קודם גייען מיר לערנען וועגן א חלון, א פענסטער.

שבין שתי חצרות, סעיף א', ס'איז דא א פענסטער, צווישן די צוויי חצרות איז דא א פענסטער. איר דארפט וויסן אז די פענסטער קאנעקט די צוויי חצרות. סאו אזוי, בעיסיקלי, די תירוץ איז דא אז ס'ווענדט זיך צו די חלון איז ד' טפחים על ד' טפחים, און ס'איז קרוב לארץ, ס'איז בתוך עשרה. אויב ס'איז ד' על ד' טפחים, דעמאלטס הייסט עס אז ס'איז א גרויסע פענסטער, און ס'איז נישט הויך אין די לופטן, מ'דארף נישט קריכן ערגעץ אנצוקומען דערצו, דעמאלטס קען עס קאנעקטן. ממילא הייסט עס אז ס'איז א גוטע פלאץ וואו זיי ביידע טראגן, רייט? ווייל ס'ווערט, אויב ס'איז זייער באקוועם און ס'איז די ריכטיגע פלאץ וואו ביידע מענטשן ניצן עס, ווערט עס א שערד ספעיס. נישט מ'רעדט נישט פון איין רשות, מ'רעדט פון צוויי רשויות, אבער יעצט דורך די חלון איז געשמאק צו מ'פירט אריבער די טשולנט דארט יעדער שבת.

לשון הרמב"ם

איז אזוי, **אם יש בה ארבעה טפחים על ארבעה טפחים או יתר על כן**, ווי די צווייטע תנאים, **היתה קרובה לארץ בתוך עשרה טפחים**, ס'איז נאנט צו די ערד, נישט אז מ'דארף קריכן אויף א לייטער אנצוקומען צום פענסטער, אדער דארף דווקא ממש די גאנצע בתוך עשרה טפחים, **אפילו כולה למעלה מעשרה וקצתה בתוך עשרה, או כולה בתוך עשרה וקצתה למעלה מעשרה**, כולה מיינט לכאורה רובה, רייט? איך קען נישט פארשטיין כולה וקצתה. סאו, דאס הייסט אפילו ס'איז נישט, ס'הייבט זיך נאר אן בתוך עשרה טפחים, דעמאלטס וואס דער דין? דעמאלטס גייט עס ווערן די מיטלסטע קעיס וואס מיר האבן געלערנט, דעמאלטס קענען זיי מאכן איין עירוב. דאס הייסט א חלון, אפילו א גרויסע חלון און א נידריגע חלון, נישט אזוי פיל אז ס'ווערט אינגאנצן איין חצר אז מ'זאל מוזן מאכן איין עירוב, אבער ס'איז גענוג, יא, ווייל ס'איז נאך אלץ צוויי חצרות, אבער ס'איז גענוג אז טאמער די מענטשן פון די ביידע חצרות, זיי זענען בשלום ובשלוה, און זיי ווילן מאכן איין עירוב, קענען זיי.

אזוי ווי **"אם רצו יושבי שתי החצרות לערוב כולן עירוב אחד, הרשות בידם, ואין יוצא מחצר לחצר אלא דרך החלון שביניהם, ואין תלמוד לזו ולזו. ואם רצו**, אבער זיי ווילן פארקערט, **מערבין שני עירובין, אלו לעצמן ואלו לעצמן"**. דאס איז ווען די חלון איז גענוג גרויס און גענוג נידריג.

אבער טאמער ס'איז פארקערט, **היתה החלון פחות מארבעה**, ס'איז צו קליין, וויניגער ווי ד' טפחים, **או שהיתה כולה למעלה מעשרה**, ס'איז צו הויך, אפילו ס'איז יא ד' טפחים, דעמאלטס **"מערבין שני עירובין, אלו לעצמן ואלו לעצמן"**, ווייל זייער פענסטער איז נישט יוספול, ס'איז נישט גענוג גרויס אדער צו הויך אז מ'זאל קענען נוצן נארמאל אויף א שבת. ממילא דארפן זיי מאכן צוויי עירובין. יא?

וואלדארי. א וויכטיגע חילוק האבן מיר נאך געזאגט, אז די חילוק, דאס הייסט, מיר האבן פריער געלערנט אז ס'איז דא א גרויסע פענסטער... ווייט, ווייט, איך וויל נאר טרייען צו קלאר מאכן וואו איך בין דא. דאס הייסט, ס'איז דא די רוב פון די עסטער,

הלכה ד' — חלון שבין שתי חצרות

איז אם רצו יושבי שתי חצרות אלו, כולם עירוב אחד, הרשות בידם, ויוציאו מחצר זו לחצר זו, ויטלטלו מזו לזו. ואם רצו, פארקערט, מערבין שני עירובין, אלו לעצמן ואלו לעצמן.

דאס איז ווען דער חלון איז גענוג גרויס און גענוג נידריג. אבל אם הוא גבוה החלון פחות מארבעה, ס'איז צו קליין, וויניגער ווי ד' טפחים, או שהוא כולו למעלה מעשרה, ס'איז צו הויעך, אפילו ס'איז יא ד' טפחים, דעמאלט מערבין שני עירובין, אלו לעצמן ואלו לעצמן, ווייל זייער פענסטער איז נישט "יוזפול", ס'איז נישט גענוג גרויס אדער צו הויעך אז מ'זאל קענען נוצן נארמאל אויף א שבת, ממילא דארף מען זיי מאכן צוויי עירובין. יא?

חילוק בין חלון שבין שתי חצרות לחלון שבין שני בתים

ווייטער. די ריכטיגע חילוק האט מען נאכנישט געזאגט, אז די חילוק, ס'הייסט, מיר האבן פריער געלערנט אז ס'איז דא צוויי גרויסע פענסטערס.

ווייט, ווייט, איך וויל נאר שוין קלאר מאכן אין וואו איך בין דא. ס'איז דא, ער הייבט אן די פרק רעדט ער וועגן צוויי חצירות, און צווישן די חצירות איז די שאלה צו מ'קען צוזאמען מחבר זיין די צוויי חצירות און זיי מאכן פאר ווי איינס, ווי א רשות הרבים, אדער א רשות היחיד. אקעי. בקיצור, און צווישן דעם וויל מען מחבר זיין די צוויי חצירות, שטימט?

אבער ס'קען נאך זיין באמת די זעלבע קעיס צוויי בתים, ס'הייסט, נישט דא קיין חצר, אבער צוויי הייזער וואס ווילן מאכן אן עירוב צווישן זיך, אמת? ווען ס'איז סתם דא צוויי הייזער וואס זיי ווילן נוצן די פענסטער צווישן זיי, נוצן צו מאכן אז די הויז זאל ווערן אזוי ווי א חצר, אן עירוב חצרות צווישן דעמאלט, איז דעמאלט אויך א פענסטער העלפט, אבער דעמאלט דארף מען נישט אזויפיל די תנאים האבן.

פארוואס נישט? זעט אויס ווייל צו מאכן צוויי הייזער איינס איז גרינגער ווי מאכן צוויי חצירות איינס. ס'מאכט סענס, צוויי חצירות איז דאך ממש אפגעטיילט, ס'איז ווייטער. צוויי הייזער זענען דאך אויטאמאטיש נענטער, זיי זענען צוויי הייזער אין די זעלבע חצר, אדער נעקסט גייט ער זאגן, אין די זעלבע הויז, צוויי דירות איינס לעבן די אנדערע. אקעי, זייער גוט.

דער רמב"ם זאגט די תנאים אז א חלון דארף האבן די צוויי תנאים פון ד' טפחים און פון פחות מעשרה, איז דוקא בחלון שבין שתי חצרות. אבער שבין שני בתים, איז אפילו הוא למעלה מעשרה, שטייט נישט אפילו הוא פחות מד' על ד', ער דארף עס יא זיין ד' על ד'. יא, ער זאגט בפירוש, ושיעורו, דאס הייסט דער פוינט איז אז עס קען זיין העכער.

חלון שבין בית לעלייה

זעט אויס, אקעי, מ'דארף פארשטיין עפעס די למטה מעשרה סיטואציע, איז א זאך וואס מ'פארשטייט קיינמאל נישט אזוי גוט. וואס איז די ענין פון למטה מעשרה? און רשות הרבים איז דאך די הלכה פון אין אופן כלל, הייסט נישט הויך אין רשות הרבים. אבער אין רשות היחיד קען ער געבן א קפיצה ארויף. איך ווייס נישט, איך טראכט א קאנעקשן, ווייל רשות היחיד איז עולה, און רשות הרבים איז נישט א גמדי חצר, נישט קיין רשות הרבים, עס איז אויך רשות היחיד טעקניקלי. עניוועיס.

וכן חלון שבין בית לעליה, די זעלבע זאך, א מענטש האט צוויי שטאק און אינצווישן איז דא א פענסטער. אינטערעסאנט. דאס הייסט נישט אן עליה וואס אונז האבן וואס האט טרעפקעס, נאר א פענסטער וואס מ'דארף געבן א קפיצה ארויף מיט א לייטער. אבער אפילו איז איין ביי איינס, און עס ליגט נישט דארט קיין לייטער, און מ'דזשאמפט ארויף. איך ווייס נישט וויאזוי מ'קומט אן צו די עליה, אפשר פון אינדרויסן.

און דעמאלטס איז אויך גענוג א חלון, אפילו עס איז למעלה מעשרה, וואס דורך די עליה איז גענוג אז ער קען מאכן ווי איינס, איין עירוב. אבער די תנאי פון עשרה גייט אוועק, די תנאי פון ד' על ד' גייט נישט אוועק, **ושיעורו בד' על ד'**.

שיתוף מבואות

איך זע דא ער ברענגט אונטן מיין שאלה וואס איך האב געפרעגט פריער וועגן אויב ס'איז דא א שיתוף מבואות. אכן אם כן, אויב די ביידע חצרות זענען פארט פון איין מבוי אין די גרעסערע, און זיי האבן געמאכט א שיתוף מבואות, דארף מען נישט אנקומען צו דעם אז די צוויי חצרות זענען איינס. די גאנצע שאלה איז נישטא.

מ'רעדט דא א גאנצע צייט אזוי, מ'רעדט דא באופן ווען נישט. מ'רעדט דא א גאנצע צייט באופן ווען ס'איז נישטא קיין בעסערס. דאס איז די טראץ וועג צו פארשיינען, ס'איז דא אן עצה. אויב מ'קען מאכן א מבוי, עס מוז זיין א מבוי וואס איז עפעס א גרעסערע מחיצה וואס נעמט ארום די צוויי. זיי זענען נישט... עס שטעלט זיך אזוי.

אקעי. עד כאן הלכות ד'.

הלכה ה׳ — חלון עגול

יעצט האבן מיר געלערנט אז ס'איז דא א שיעור ד' על ד', דארף מען וויסן אז די שיעור איז לאו דוקא עס דארף זיין סקוועער, וואס קען זיין עגול, א רינדליכע פענסטער. און מ'איז נישט באקוועם אז אביי אביי, וואס דאס טייטשט אז מ'קען, ער זאגט אז ס'מוז זיין אביסל גרעסער, ס'הייסט ס'איז נישט א סקוועור ספעיס, מ'קען נישט רעכנען די ספעיס. נאר די עכן, אזוויי מיר האבן געלערנט פריער אז די עכן איז אסאך ביי די תחום שבת, ווערט עס פארקערט, ס'איז לייכט גרעסער פון אינדרויסן.

עניוועיס, ס'מוז אריינפיטן דארט א זאך וואס איז אביי אביי, און דעמאלטס אריינקומען אריבער. דאס הייסט, ס'מוז נישט זיין די סייז, נאר ס'מוז זיין יא זיין א לאך וואס איז אביי אביי ערגעץ אינצווישן די. אזוי פארשטייען דא די מפרשים, ווייל דו קענסט טראכטן אז די רביי אביי מיינט עפעס אנדערש, אבער אזוי קומט אויס.

דיון: עירוב חצירות אין אן אפארטמענט בילדינג

דער איז דאס געמענשענט אין מבואר, ס'איז טאקע אינטערעסאנט, מענטשן וואלטן נישט געטראכט אז אין א רשות היחיד, דאס הייסט אויב איז אן אפארטמענט בילדינג, דארף מען אדער זיך פארלאזן אויף די עירוב פון די שטאט, ווייל אפילו אין א רשות היחיד, טראגן אין א רשות היחיד פון איין רשות היחיד צו די אנדערע, איז אבער נישט רשות היחיד, איינמאל דו האסט דעם חצר.

יא, ווייל דא האסטו בית ועלייה, ס'איז זייער אינטערעסאנט, האסט געמענשענט די ווארדינג, אבער א מענטש וואלט געטראכט, וואס הייסט, אין די הויז טאר מען נישט טראגן, ס'איז דאך איין בילדינג, יא, ס'איז איין בילדינג, אבער ס'איז צוויי שטאק, און ס'הייסט אזוויי אין א חצר וואס איז צוויי רשות היחיד'ס.

מיר האבן געמענשענט פריערדיגע פאר מאל, אז אויב מ'וואוינט אין אן אפארטמענט בילדינג, טאר מען נישט טראגן פון איין דירה צום צווייטן נאר מיט אן עירובי חצירות.

Speaker 2: אה, דו האסט נאר ממש אין די זעלבע הויז.

Speaker 1: אקעי, איך זאג די בית ועלייה, די פיקטשער איז אזוי, איין וואוינונג אויף צוויי דירות, און נישט הייסט איין דירה.

Speaker 2: אודאי, מ'רעדט ביי צוויי דירות, אבער נישט צוויי שטאקן.

Speaker 1: אודאי, דארף מען מאכן אן עירובי חצירות. דאס איז א הלכה. יא.

אקעי, איז עד כאן האבן מיר געלערנט וואס איז חלון, וואס טוט א פענסטער. די סך הכל איז, אז א פענסטער אויב ס'איז צווישן צוויי חצירות דארף עס האבן א שיעור און א הויכקייט, אויב ס'איז צווישן צוויי הייזער דארף עס נאר האבן א שיעור און נישט קיין הויכקייט. עד כאן.

דיון: דער טעם פון דער גזירה ביי בית ועלייה

Speaker 2: איך בין סטאק מיט דעם, ווייל איך זאג אז ס'איז אביסל א גרעסערע חידוש אין הויז, ווייל ס'איז נישטא עכט די חשש אז ס'זעט אויס ווי מ'טראגט אין רשות הרבים, נאר פון דעם וואס ס'הייסט שערד ספעיס. א מענטש וואלט נישט געטראכט, אבער נאך אלץ, ס'איז נאך א יסוד אין די זעלבע גדר.

למעשה הייסט עס א shared space, זאגט מען די חשש. קיינער גייט נישט אין די... ווייל איך זאג טראגן צווישן איין חצר און די אנדערע גייט דורך אין די פלאץ וואו בײדע קענען זיין. דאס ווערט זיין דא די חשש. די גאנצע זאך, די איסור דרבנן, ווייל מ'וועט מיינען אז מ'מעג טראגן פון א רשות היחיד צו א רשות הרבים. פארוואס? ווייל לגבי די צוויי הייזער הייסט די חצר רשות הרבים. די shared space הייסט רשות הרבים. יא, אזוי האבן מיר דאס פארשטאנען, right?

אין א חצר איז דא צוויי הייזער, און די קינדער זעען נישט א חילוק צווישן דאס אדער די אנדערע פלאץ. א קינד קוקט אן אז דארטן וואו בײדע מעגן גיין איז א רשות פון די רבים. וועט ער אנקומען צו טראגן אין רשות הרבים. דא זעט מען אז אפילו ווען ס'האט נישט ממש די חשש, דא וועט קיינער נישט טראכטן, דאס וועט נישט אויסזען ווי רשות הרבים, ס'איז דאך פון איין שטאק צו די אנדערע. אבער איינמאל ס'איז אין א דין אריין אז ס'איז א shared space, איז ווייטער דא די חשש.

Speaker 1: איך מיין אז דו ביסט אלעמאל אסאך too stuck צו טעמים. מ'איז נישט אפילו זיין קיין shared space. מרשות היחיד לרשות היחיד דירעקט טאר מען אויך נישט אן עירוב חצרות.

Speaker 2: Right, אבער ס'איז אלץ צונעמט זיך פון יענע חשש, אבער חכמים האבן שוין נישט געמאכט... מ'זאגט אז יא, בקיצור. פארשטייסט וואס איך זאג אז ס'איז נישט די זעלבע חשש.

Speaker 1: יא, אבער you're very worried about די טעמים וואס די רבנים האבן געזאגט. מ'זאגט די טעם אין די אנהייב, און נאכדעם פארט מען ווייטער און מ'זאגט די הלכות. ווען מ'וועט אנהייבן א גאנצע צייט צו זוכן טעמים...

Speaker 2: יא, אבער דא איז דאך א חידוש. איך זאג אז דא איז דאך אפשר א חידוש, יא. נאכאמאל, דא איז דאך א חידוש. ס'איז א חידוש, מיר האבן נאך נישט געהאט אזא זאך בית בבית. מיר האבן יא געהאט, מיר האבן געשטאנען אין פרק א', צווישן איין רשות היחיד און נאך א רשות היחיד טאר מען נישט טראגן.

Speaker 1: Right, אבער מ'האט גערעדט א גאנצע צייט אין א חצר. אין א הויז, פון אונטן ארויפצוטראגן אויבן, איז א גרעסערע חידוש, ווייל ס'זעט אויס אפילו ווייטער ווי די חשש וואס די רבנן האבן געזאגט. אבער נאך אלץ איז אזוי די הלכה, ווייל די הלכה איז געבליבן אז צווישן יעדע צוויי רשויות היחיד מוז זיין א עירוב חצרות.

Speaker 2: ניין, די פראבלעם איז אז ס'איז חלוק בדירה, ס'איז צוויי אנדערע מענטשן.

Speaker 1: יא יא, דאס זאגט ער. אוסרין שכנים מטלטלין ברשות היחיד שיש בה חלוק בדירה. ס'האט נישט צו טון מיט א חצר.

Speaker 2: איך פארשטיי, אבער חצר איז דאך... ס'שטייט אז לכתחילה רעדט זיך פון א חצר. כל רשות היחיד שחולקין בדיורין.

Speaker 1: ניין, אבער ווען די לשון זאגט יא, כשם שמתערבבים בחצרות כך מתערבבים בחצרות לעשותן חצר אחת. ניין, ווייל ער וויל זאגן אז די גזירה איז אזוי אויך אז די חצר ווערט אזוי ווי א רשות הרבים. אבער רשות היחיד, רשות היחיד איז נישט איין רשות היחיד, דאס איז די זעלבע איסור, ווייל ס'הייסט צוויי אנדערע רשות היחיד'ס. יא? ס'איז די גזירה איז געגאנגען ביז דארט.

Speaker 2: אקעי, נו פראבלעם.

הלכה ו׳ — כותל שבין שתי חצרות

יעצט לערנען אונז אבער וויאזוי צו צעטיילן א חצר. אקעי.

סאו ביז אהער האבן מיר געלערנט הלכות חלון, וויאזוי פענסטערס צו ארבעטן. יעצט גייען מיר לערנען הלכות כותל, וויאזוי א וואנט צווישן די צוויי חצרות קאנעקט עס אדער קאנעקט עס נישט. ואין דעם איז דא זייער אסאך מער פרטים.

סאו אזוי, **כותל שבין שתי חצרות, או מחיצה שבין שתי חצרות**. א מחיצה איז עפעס א פייל טעווען אדער עפעס א באקסן טעווען, איך ווייס נישט פונקט. בקיצור, א וואנט, נישט קיין חילוק וואס ס'איז געמאכט פון. ס'איז אפשר א מחיצה איז נישט קיין וואנט קבועה, איך ווייס נישט וואס די חילוק איז עקזעקטלי. אבער עפעס א זאך צווישן די צוויי חצרות.

איז אזוי, איז דא די דריי קעיסעס האבן מיר געלערנט פריער. ס'איז דא אן אופן וואס מ'מוז מאכן איין עירוב, ס'איז דא אן אופן וואס מ'קען נישט מאכן איין עירוב, און ס'איז דא אן אופן וואס מ'קען מאכן איין עירוב. איז אזוי, ס'ווענדט זיך אויף צוויי אנדערע זאכן. קודם כל אויף די הויכקייט פון די

וואנט, און צווייטנס, אויף די שאלה צו ס'איז דא א לייטער צווישן זיי, אפילו אויב ס'איז יא הויך.

פחות מעשרה טפחים

זאלן מיר זען. אויב ס'איז **פחות מעשרה טפחים**, ס'איז זייער א קליינע וואנט, ס'איז נישט קיין הויך צען טפחים, דעמאלטס איז נישטא קיין וועג צו מאכן צוויי עירובין. **מערבין יחד ואין מערבין שנים.**

פארוואס? ווייל דאס איז נישט קיין וואנט. דאס איז, דו קענסט זאגן, דא הייסט עס ממש אזוויי איין חצר. א גאנצע צוויי חצרות, וואס הייסט צוויי חצרות? וואס איז צוויי חצרות פראקטיש? אבער ס'איז נאר דא א קליינע וואנט צווישן זיי, א וואנט פחות מעשרה טפחים, דעמאלטס זאגן די חכמים אז דו דארפסט מאכן איין עירוב.

עשרה טפחים

האט עס א הויכע וואנט, א צען טפחים הויכע וואנט, הויך ווי ישראל ויוצא וכו'. דעמאלטס פארקערט, דעמאלטס זאגן די חכמים **מערבין שני עירובין, אלו לעצמן ואלו לעצמן**, מ'קען נישט מאכן איין עירוב, ווייל דאס זענען צוויי חצירות, א וואנט פון עשרה טפחים, אזוויי דער דין פון מחיצה אלעמאל, צען טפחים מאכט א מחיצה.

הלכה ז': סולם מכאן וסולם מכאן

ר' יצחק:

און וואס איז דאס? **"היו ביניהן סולם מכאן וסולם מכאן"**, אויב צווישן... דאס הייסט, אויף די וואנט איז דא פון ביידע זייטן א טרעפ, יא, סולם טייטשט טרעפ אדער א לייטער, ס'איז נישט קיין חילוק. ס'איז א לייטער וואס ליגט דארט וואס מ'קען ארויפקריכן און אראפגיין, אזוי אז מענטשן שפאצירן צווישן איין חצר און די אנדערע דורך דעם סולם.

דעמאלטס רעכנט זיך עס כאילו די סולם מאכט עס פאר א פתח, דאס הייסט, אויב ס'איז דא א פתח, הייבט זיך שוין אן די שאלה, ס'וועט ווייטער קענען זיין לכאורה מאכן, אם רצו... מ'מוז נישט אפשר, אבער אם רצו מעג מען, מ'האט דאך א פתח. ס'קען א פתח האבן ממש ווי איין חצר, אקעי.

ס'שטייט נישט, האבן מיר דאס נעכטן געלערנט אז א פתח מאכט עס פאר איין חצר? איך גלייב נישט, איך מיין אז א פתח מאכט אויף די אם רצו. אבער אויב ס'איז א סולם, הייסט עס א פתח, און ממילא, אם רצו מערבין אחד, אויב זיי ווילן קענען זיי זאגן, "אונז פארן דאך אדורך דא", סאו הייסט עס איין חצר.

קולות בדיני סולם

יעצט, די סולם האט כמה וכמה קולות. וואספארא סולם? דו האסט געוואלט געמיינט אז די סולם דארף זיין גאר קאנעקטעד, אדער מ'דארף קענען גלייך ארויפגיין, זאגט די הלכה, ניין, אפילו א **"סולם זקוף הסמוך לכותל"**.

דאס הייסט, געווענליך אויף א סולם צו ארויפצוגיין דארף עס זיין שיף, מ'לייגט עס שיף קען מען ארויפקריכן. די סולם ליגט דארט אזוויי א סטארעדזש, ווען מ'וויל ארויפקריכן שלעפט מען עס ארויס, אפילו הסולם זוקפו וסמכו לכותל, ער שטייט גראד, **שאינו יכול לעלות בו עד שימשוך ויריחיק תחתיו מן הכותל**, מען דארף עס ארויסשלעפן אביסל כדי צו קענען ארויפגיין, **הרי זה מותר**, ווייל כולו די סולם ליגט דארט, טאקע כדי מען זאל דאס קענען טון.

און אפשר מיינען אז דער סולם איז אנגעקומען אינגאנצן ביז אויבן פון דער כותל, כאילו עס איז מבטל די כותל, זאגט ער ניין, אפילו **לא הגיע ראש הסולם לראש הכותל, אם נשאר מבנין פחות משלשה**, איז דא א דין פון לבוד, **הרי זה מותר**, איז עס מתיר דעם כותל מערבין אחד ומרצי. נו, גוט. דאס איז די הלכה פון א סולם.

דיסקוסיע: וואס מיינט "זוקף לכותל"?

יעצט דארף מען וויסן נאך פרטים פון דעם סולם. פארוואס? ווייל ס'מאכט זיך אמאל אז די צוויי סולמות, יא, זענען ווייט איינע פון די צווייטע. ס'איז זייער א ברייטע וואנט צווישן זיי. סאו כאילו, איך ווייס נישט פונקטליך וואס מען דארף דא פארשטיין. בעצם דארף עס זיין נאנט. איך פארשטיי נישט וואס די הלכה זאגט קלאר.

דאס הייסט, ווען ס'איז דא א ברייטע כותל, דעמאלטס פשיטא אז ס'גייט זיך נישט גרינג אריבער פון איין זייט צו די אנדערע, ווייל גייסט נאך דארפן קריכן אויף די כותל צו גיין פון איין זייט לייטער צו די אנדערע זייט לייטער.

אב"ד:

זאג עס, זאג עס, זאג עס.

ר' יצחק:

סאו ס'איז דא א... זאג עס.

אב"ד:

סאו יעצט, איך האב נישט פארשטאנען די נושא. די נושא איז אזוי: טאמער ס'איז דא... פריער האבן מיר געלערנט א סולם וואס איז מתיר, איז אדער א סולם, צוויי סולמות וואס זאלן ליגן איינע קעגן דעם צווייטן. דא איז דא א סולם, דא, גלייך קומט מען איבער די דאך, קריכט מען אראפ פון די צווייטע סולם, יא? דעמאלטס איז עס קלאר מתיר.

יעצט הייבט זיך אן א נייע שאלה: וואס איז טאמער די סולמות פון די ביידע זייטן זענען נישט מכוון זה כנגד זה? דאס איז די סובדזשעקט פון די נעקסטע הלכה. דאס הייסט, איין סולם איז דא, און נאכדעם דארף מען גיין קריכן אויף טאפ פון די וואנט כדי אנצוקומען צום נעקסטן סולם. דעמאלטס, וואס איז די הלכה? הייסט דאס אז ס'איז דא א סולם?

הלכה ח': כותל רחב עם סולמות

די תירוץ איז אזוי: ווענדט זיך אויב מ'קען גרינג קריכן אויף די וואנט. אויב **היה הכותל רחב הרבה, ועשה סולם מכאן וסולם מכאן**, ס'איז א ברייטע וואנט, ס'איז ברייט ד' טפחים, אז א מענטש קען שפאצירן דערויף, דעמאלטס, אפילו **שסולמות מרוחקין זה מזה**, אפילו איין סולם איז אין צפון און איין סולם איז אין דרום, **אם רצו מערבין אחד**, ווייטער די הלכה אז ס'איז ווי א פתח וואס אויב מ'וויל קען מען מאכן איין עירוב.

פארוואס? ווייל ס'איז גרינג צו וואקן, רבי.

אב"ד:

אה, ווייל ס'איז א ברייטע פלאץ, סאו דער גייט ארויף מיט די לייטער, ער וואקט אויף די כותל, און ער גייט צו די אנדערע זייט. ס'איז א וואנט וואס איז געמאכט צו שפאצירן אנטקעגן איבער.

ר' יצחק:

אבער **אם אין ברוחב הכותל** הרבה, מ'קען נישט שפאצירן, דעמאלטס וואס העלפט מיר אז איך האב צוויי סולמות? איך קען דאך עס נישט ניצן. דעמאלטס מוז עס זיין נאנט. **אם אין בין הסולמות שלשה**, אבער נאנט, אזוי ווי מיר זענען געוואוינט כמעט כלהתורה כולה, אז מ'קען זיך עס איירעוון, נאנט מיינט דריי טפחים. פחות משלשה טפחים איז נישט קיין הפסק. ממילא, **אם אין בין הסולמות שלשה, מערבין אחד**, דאס הייסט יכולין לערב אחד. **הויבן אין שלשה, מערבין שנים**. ס'ווענדט זיך אויב ס'איז גענוג נאנט.

דיסקוסיע: געבויטע סטעפס לעומת באוועגלעכע לייטערס

מ'רעדט דא מסתמא פון סולמות וואס מ'קען נישט רוקן, ווייל אויב קען מען עס רוקן האבן מיר דאך פריער געלערנט אז אפילו ווען ס'איז זוקף לכותל. מ'רעדט דא ווען ס'איז געבויטע סטעפס. ווייל אויב מ'קען עס רוקן, אז ס'ליגט ביים כותל, שוין, מ'קען עס דאך רוקן, ממילא איז עס א סטעפ.

אב"ד:

ניין, ניין, ווייל אז מ'קען עס רוקן שטייט נאר אז מ'דארף עס נישט געבן מער ווי א שטיקל אריבער ארויס. ס'שטייט נישט אז אויב ס'שטייט א סולם אין די אנדערע זייט חוצה קען מען עס ברענגען דא. ס'איז נישטא קיין לייטער.

ר' יצחק:

אה, זוקף לכותל מיינט אז ס'ליגט ערגעץ ווי לעבן דעם א סולם?

אב"ד:

ניין, ווען א מענטש קען גיין און עס ברענגען. ניין, ס'ליגט לעבן דעם פלאץ.

ר' יצחק:

ניין, ניין. זוקף מיינט עקזועקטלי אז ס'שטייט גלייך לעבן דעם, ס'איז געווען א שיעור ווי נאנט. זוקף לכותל, אז ס'שטייט גערוקט אויף די וואנט. די פראבלעם איז נאר אז ס'איז נישט קרום. ס'שטייט נישט אז ס'איז אין די ראנג וואנט.

אב"ד:

אה, איך האב געמיינט אז אויב מ'לאזט ליגן דארט גרייט א סולם.

ר' יצחק:

ניין, ניין. ס'מיינט פארקערט, אז ס'איז דא, יעצט איז יעצט נישט דא קיין סולם.ביידע סולמות ליגן פונקט דא, מ'לייגט עס פאר סטארידזש, מ'האט עס אהינגעקראכט אריין, איך ווייס וואס, מ'האט נישט געהאט קיין פלאץ, לאמיר זאגן. אבער איך ווייס שוין, אויב סתם איז דא א סולם ערגעצוואו, אלעמאל איז דא ערגעץ א סולם וואס מ'קען קריכן.

אב"ד:

איך ווייס נישט שוין, נישט אלעמאל. ווערסטו זאגן... אקעי.

הלכה ט': מציבה על גבי מציבה בצד הכותל

ר' יצחק:

גייען מיר לערנען וועגן מצויה קודם. פריער האבן מיר... יעצט וועלן מיר לערנען ווייטער הלכות סולם בעסיקלי, רייט? די אופן איז דא א כותל, איז דא א וועג איבערצוקריכן די וואנט? סאו איז אזוי, עה, נישט "איי עם סארי", "נאט ריעלי".

יעצט לערנט מען הלכות עשרה טפחים, שטימט? מ'האט געלערנט אז א וואנט, כדי ס'זאל הייסן א הפסק, דארף זיין צען טפחים, שטימט? וואס איז טאמער מ'האט געמאכט נעבן די וואנט א שטיקל סטעפ, א שטיקל מציבה איז דא, וואס ס'מאכט עס גרינגער צו ארויפגיין פון ביידע זייטן, ס'מאכט עס גילוי ווי די כותל איז נידריגער. מ'האט געבויעט ארום די כותל אזעלכע זאכן, קומט אויס אז די כותל איז נישט אזוי הויך, מ'קען עס געבן א קריח אריבער, אדער בקיצור, ס'הייסט נישט קיין מחיצה. אונז דארפן וויסן אויב ס'קען העלפן.

"בונה מציבה על גבי מציבה בצד הכותל", יא, מ'האט געבויעט מער ווי איין מציבה, דאס הייסט צווי טרעפלעך לאמיר זאגן, אדער צוויי, ס'הייסט נישט ממש טרעפלעך, ער גייט זאגן "מדרגות של אבנים". די חילוק איז אפשר צו ס'איז געבויעט פון שטיין אדער פון ערד. ס'איז געבויעט אזוי ווי טרעפלעך נעבן די כותל, און מ'וויל מיט דעם נוצן אז ס'זאל ווערן וויניגער ווי צען טפחים.

איז אזוי, **"אם יש בתחתונה ארבעה"**, אויב די אונטערשטע סטעפ האט ד' על ד' טפחים, רייט? דעמאלט **"ממעט"**, דעמאלט הייסט עס אז מ'הייבט אן צו רעכענען די צען טפחים פון אויבן.

אבער **"אין בתחתונה"**, אפילו, און דאס איז זיכער, אויב ס'איז פיר טפחים, הייסט עס אזוי ווי א רשות בפני עצמו, ס'מאכט אז די מחיצה איז נידריגער. אפילו **"אין בתחתונה ארבעה", אבער "ואין בינה לבין העליונה שלשה"**, איז נישטא צווישן די נידריגע סטעפ און די העכערע סטעפ דריי טפחים, דאס הייסט אזוי ווי לבוד, און צוזאמען זענען זיי פיר טפחים.

דיסקוסיע: וויאזוי צוויי מציבות ארבעטן צוזאמען

איך פארשטיי נישט וויאזוי זיי ארבעטן, וויאזוי די צווייטע איז העכער, איז ברייטער? איך ווייס נישט פונקט.

אב"ד:

אה, קען זיין זיי ליגן נישט ממש איינער קעגן די צווייטע, ס'איז אזוי פון אויבן, צוזאמען, יא, זיי ליגן אין קרעם, איינער שטעקט זיך ארויס מער די זייט, איינער די זייט, צוזאמען זענען זיי אזוי, נעמען זיי אראפ פון די סייז פון די כותל.

ר' יצחק:

ווילאנג ס'איז אין צומח און ס'איז נישט צולבב, איז ווייטער ווערט עס ווערט עס ממעט, **ואם רצו לערב כאחד**, ווייטער די הלכה איז והכותל **אם רצו מערבין כאחד**, יא?

דיסקוסיע: "אם רצו" ביי מציבה לעומת כותל פחות מעשרה

אם רצו מערבין כאחד האבן מיר געלערנט, just צו טשעקן, א כותל וואס איז פחות מעשרה טפחים מוז מען מערב זיין כאחד, און דא איז עס נישט ממש אזוי ווי א כותל, ס'הייסט אנדערש, ס'הייסט נישט ממש א כותל עשרה טפחים, ס'הייסט אזוויוי מער אזויווי א סולם, דאס איז מיין ספק צו די הלכה איז די זעלבע.

אב"ד:

אפשר נישט די חומרא פון א סולם.

ר' יצחק:

ניין, די חומרא פון א כותל פחות מעשרה טפחים.

אב"ד:

אבער דו זעסט אויך דא אז ס'איז בעסער ווי א סולם, יא? ווייל...

ר' יצחק:

ס'איז די זעלבע.

אב"ד:

ניין, ווייל די סולם האט געדארפט אנקומען ביז לבוד נאנט צו די אויבן פון די סולם.

ר' יצחק:

אמת, אמת.

אב"ד:

דאס איז אסאך וויניגער.

ר' יצחק:

אמת, אמת, אמת, ווייל ס'איז באקוועם צו שטיין דערויף, ס'ארבעט כאילו מזה תקרה של כותל, די זעלבע הלכה איז אויב מ'לייגט א טרעפ פון האלץ, ווייטער, ס'דארף זיין ד' טפחים, אדער אויב ס'איז א הכשר ד' טפחים, יעצט הייסט עס מ'מעט און מ'קען מאכן איין עירוב צווישן ביידע.

הקדמה להלכות זיז

יעצט דארף מען לערנען, ווייטער, מ'זעט דאך דא א באהאלטענע דראמא, יא? צוויי מענטשן, זיי האבן געזאגט מיר זענען גוטע חברים, נאכדעם ווערן זיי צוקריגט, מ'שטעלט א וואנט, נאכדעם מ'בעט זיך איבער, לייגט מען צו עפעס א זיז, מ'לייגט צו עפעס א לייטער, מ'האט דא אפס און דאונס.

אב"ד:

רצו, היינט זענען זיי פרענדס, ווילן זיי עס מאכן פאר איין רשות.

ר' יצחק:

צוויי צוקריגטע שוואגערס זענען...

אב"ד:

א חצרות, פארשטייסט שוין, די גאנצע חצרות זענען דא.

ר' יצחק:

וואס איז די הלכה פון די זיז? מיר גייען לערנען עפעס אן הלכה פון א זיז, עפעס וואס מאכט אז מ'זאל ווייטער ניצן די וואנט פון ביידע זייטן.

אב"ד:

ס'ברענגט עס יא א מער אז ס'זאל ווערן ווי איין רשות, ס'זאל זיין מער גרינגער עס צו מאכן ווי איין רשות, יא?

ר' יצחק:

נישט גרינגער צו מאכן, גרינגער אריבערצוגיין.

אב"ד:

אריבערצוגיין, אבער דאס איז נישט עפעס וואס מ'קריכט אויף, מען נוצט עס נאר.

ר' יצחק:

ניין ניין, מען קריכט יא.

אב"ד:

אה. מען קריכט יא.

ר' יצחק:

א זיסן דעקל, און שפעטער וועלן מיר לערנען וועגן אזא סארט מינוט. אין די הלכה קריכט מען נאך. מען רעדט נאך ווייטער פון הלכות סולם בעסיקלי, וויאזוי מען קען מאכן א וועג אריבער די צווי ווענט, אריבער די צווי כותלים, מיט א שטיקל לייטער כלי. איז אזוי,

כותל גבוה מיט א זיז באמצע

Speaker 1: נישט גרינגער צו מאכן, גרינגער אריבערצוגיין. אבער דאס איז דאך נישט עפעס וואס מ'קריכט אויף, רייט? מ'נוצט עס נאר.

Speaker 2: ניין, ניין, מ'קריכט יא.

Speaker 1: אה. מ'קריכט יא.

אזוי איז די הלכה, און שפעטער וועלן מיר לערנען וועגן אזוי'נס מ'נוצט. דערוויל קריכט מען נאך. מיר רעדן נאך ווייטער פון הלכות סולם, בעיסיקלי, וויאזוי מ'קען מאכן א וועג אריבער די צווי ווענט, אריבער די צווי כותלים, מיט א שטיקל לייטער'ל.

איז אזוי, **כותל גבוה שבין שתי חצרות**. ס'איז דא א כותל וואס איז גבוה, ס'איז נישט פחות מעשרה, וואס מ'קען נישט זאגן אז ס'איז צו נידעריג. ס'איז א הויכע כותל צווישן צווי חצרות. יא. אבער, **וזיז יוצא באמצעיתו**, אינמיטן דעם כותל איז דא א שטיקל לענדינג, א בליטה, וואס קומט ארויס ווי א סטעפ, עס שטעקט זיך ארויס אויף די זייט פון די וואנט. ס'איז מער ווי א סטעפ, יא? עפעס אויף וואס מ'קען באקוועמער שטיין. ווייל אנישט איז דאך עס נישט מער ווי א סולם. עפעס מער, א מער קביעות'דיגע זאך אויף וואס מ'קען שטיין. מ'רעדט נאך נישט דא פון די סייז. ס'איז עפעס א שטיקל זיז. יא.

און יעצט, איז אזוי, **אם נשאר מן הזיז עד ראש הכותל פחות מעשרה**. אויב פון די זיז ביז די העד פון די כותל, די זיז איז כולו אויך א וועג וויאזוי מ'מיעט זיי די כותל, דאס איז די טריק. די זיז זאגט אז מ'קען געבן א קריך ארויף אויף די זיז, און נאכדעם דארף מען נאך פון די זיז'ל למעלה זאל זיין צען טפחים. איז **אם נשאר מן הזיז עד ראש הכותל פחות מעשרה, דעמאלט איז מניח סולם לפני הזיז**. סאו, געווענליך דארף די סולם גיין די גאנצע. אבער דא זאגסטו אזוי, איך האב א זיז, ביז די זיז איז דא א סולם, נאך די זיז איז ווייניגער ווי עשרה טפחים, ממילא איז ווייטער, קען איך אריבערגיין גרינג, **ומערבין אחד אם רצו**. שטימט?

אבל מניח סולם בצד הזיז, אויב די סולם איז נישט אן טאפ, ממש ביי די זיז, נאר אין די זייט, אזוי אז מ'קען אפשר ארויפקריכן, **אינו מועיל**, העלפט עס נישט, ווייל ס'מוז זיין אז די סולם קומט אן צו די זיז, און נאכדעם פון די זיז געט מען א שפרינג אריבער, ווייל ס'איז ווייניגער ווי צען טפחים מיט די מעלה אין א זיז.

כותל פון ניינצן טפחים – איין זיז אָן סולם

יעצט איז איין וועג מיט ניצן א זיז, איין וועג פון העלפן מיט א זיז, איז אז די זיז פון די זיז ביז די טאפ איז ווייניגער ווי צען טפחים, ממילא קריכט מען ארויף מיט א לייטער אויף דעם זיז, און פון דעם און ווייטער ווערט איין רשות. יעצט איז דא נאך א וועג פון ניצן א זיז אן א לייטער. קען זיין אזוי, **היה כותל גבוה תשעה עשר טפח**, ס'איז דא א כותל וואס איז נאר ניינצן טפחים, די גאנצע הויכקייט איז ניינצן טפחים. איז אזוי, וואס טוט ער? **מוציא זיז אחד באמצעו**, און עס קומט ארויס, מען קען צעטיילן דעם וואנט כאילו צווישן פאר ניין און א האלב, ניין און א האלב טפחים. ער לייגט אריין א זיז מוציא, ער שטעקט ארויס כאילו א בליטה, אן אבן, וואטעווער, פון דערמיטן, **און דעמאלטס מערבין אחד מכאן ואחד מכאן**, פארוואס? שרייבט רש"י, **מזה לצד זה פחות מעשרה**, ס'דארף אבער נישט קיין לייטער. פריער די כותל האבן מיר גערעדט אז ביז די זיז איז צען טפחים, כותל גבוה, איז כדי צו איבערקומען די ערשטע צען טפחים דארף ער א לייטער. אבער דא איז אפילו נישט קיין צען טפחים, מען קען געבן כביכול א שפרינג ארויף אויף דעם זיז, און נאכדעם פון די זיז ביז ראש הכותל אויך פחות מעשרה. ס'הייסט, ס'איז נאר אזוי ווי צווי ווענט. די זיז צעטיילט די וואנט אויף צווי ניין און א האלב טפחים. צווי ווענט וואס צעטיילן אויף צווי רשויות. עקזעקטלי. און דאס איז ווען דער גאנצער כותל איז ווייניגער ווי צוואנציק טפחים, וואס ווען ס'צעטיילט זיך ווערט ווייניגער ווי צען.

כותל פון צוואנציק טפחים – צווי זיזין

אבער נישט נאר דעם, מען קען אפילו ניצן א זיז צו צעטיילן א גרעסערע כותל. נאר וואס דארף מען טון? מ'דארף ניצן צווי זיזין. **היה הכותל גבוה עשרים טפח**, יא, צוואנציק טפחים, דאס הייסט מ'קען נישט צעטיילן, ווייל די זייטן וועלן אלע זיין צען טפחים אין איטש לעוועל, וואס איז צו גרויס. קען מען טון אזוי, **צריך שני זיזין זה שלא כנגד זה**. מ'לייגט צווי זיזין, נישט איינס אויף טאפ פון די צווייטע, ווייל דעמאלטס קען מען נישט געהעריג קריכן. אבער מ'לייגט איינס אזוי ווי סטעפס, אזוי ווי מ'מאכט אזוי ווי אין די... דו ווייסט ווי מ'קריכט אויף ביימער? מ'מאכט אזעלכע זיזין. יא, אזוי איינס, מ'קען קריכן אזוי מיט צווי פיס. מ'לייגט די **שני זיזין זה שלא כנגד זה**, אה, **כדי שיהא בין הזיז התחתון לארץ פחות מעשרה**, פון אונטן איז דא ווייניגער מעשרה, **ובין העליון לראש הכותל פחות מעשרה**, אבער צווישן די צווי איז דא אפאר טפחים, אבער מ'קען קריכן גרינג פון איינס צום צווייטן. ודאי, דאס איז אלעס וועגן וויאזוי צו מאכן א וועג אריבער די וואנט, וואס דעמאלטס איז גענוג איין עירוב, דאס הייסט מ'קען מאכן איין עירוב.

גייען מיר לערנען ווייטער וואס נאך, אזויווי קהילות, לאמיר זאגן, אדער פרטי דיורים אין דעם סולם אדער אין די וועג וואס מ'גייט ארויס. און זען אז דער עיקר איז צו קענען די פוינט פון די אלע הלכות, אז מ'קען גרינג, מענטשן, אפשר נישט אן אלטער איד, אבער א יונגערמאן, א בחור, קען געבן א קריח אריבער און זיך אנכאפן ביי די זיזין וכדומה.

דקל (פאלמע-בוים) אנשטאט א סולם

סא גייען מיר לערנען נאך אופנים וואס מ'קען. יא, **דקל שחתכו וסמכו על ראש הכותל ועל הארץ**, מ'האט געלייגט א דקל. וואס העלפט די דקל? די דקל מאכט אז מ'זאל קענען קריכן דערויף. מ'האט געשניטן א דקל און מ'לייגט עס, מ'נעמט די האלץ, צווישן די ראש הכותל און די ארץ, און דאס וואס מ'קען דאס נוצן. אזויווי ס'איז דא א לייטער אזא, א סולם אזא. יא, איך כאפ נישט פונקט, אן אנדערע זאך וואס קען מבטל זיין די כותל.

בקיצור, **מערבין אחד אם רצו**. אויב איינער וויל, קען מען מאכן איין עירוב. מ'שטעלט זיך און מ'פרעגט, ס'איז נישט ממש א לייטער, א דקל איז סתם א שטיק האלץ. ווייזט אויס אז אפשר א דקל קען מען זיך גרינגער אנכאפן, ס'איז גרינגער, באקוועמער צו וואקן דערויף, ס'איז לאנג און שיף, ס'איז נישט אזויווי א שמאלע לייטער. אקעי.

איז דעמאלטס ווייטער קען מען מאכן איין עירוב אויב מ'וויל, **ואחד צריך לקבוע**. דער חידוש איז, מ'מוז נישט קבוע זיין מיט דעם דקל. ס'איז גענוג אז ס'ליגט דארט א דקל, און דעמאלטס הייסט עס ווייטער אז מ'קען מאכן איין עירוב. **וכן סולם**, אפילו א לייטער, ווייטער, **כבדו קובעו**. די וואג פון די סולם הייסט אז ס'איז קבוע. דאס הייסט, מ'מוז נישט קאנעקטן די ביר, דאס הייסט די סולם דארף יא זיין קבוע, אבער וויבאלד אז א סולם איז א העווי

זאך, יא, איז הייסט עס אז ס'איז גענוג, ס'בלייבט דארט, ס'גייט נישט אוועקפליען.

דיסקוסיע: פארוואס דארף א סולם קביעות אבער א זיז נישט?

Speaker 2: דא זעט מען אז דו ביסט גערעכט, אז ס'מוז ממש ליגן דארט, נישט עפעס וואס מ'קען ארומרוקן.

Speaker 1: דו זעסט דאך "כבדו קובעו", ס'איז ממש ס'ליגט דארט. יא, איך כאפ טאקע נישט פארוואס, מיר וועלן זען דאך. דא זעט מען אז ס'איז געשטאנען פריער, און אז ס'איז זוקף מיינט אז ס'איז טאקע דא כובד הכובד, אבער דאך איז עס זוקף. ס'איז טייטש וויניגער באקוועם ארויפצוּוואקן אויף די וואנט, אבער ס'דארף זיין די קביעות.

ס'איז אינטערעסאנט, פארוואס ביי די זיז איז גענוג אז מען קען געבן א שפרינג ארויף און ארויפוואקן, און ביי די סולם מאכט מען חומרות? איך האב עס נישט אזוי גוט פארשטאנען. וואלסטו געמיינט אז מען דארף עס קאנעקטן מיט די וואנט, אבער at least דאס דארף זיין. און פארוואס איז דא א זיז וואס איז אסאך וויניגער באקוועם ווי א לייטער איז שוין גענוג?

Speaker 2: אקעי, ס'איז געבויט. יא, אבער ס'איז אריינגעבויט.

Speaker 1: ס'איז שווער וואס קען טוישן א מענטש. ס'קען טוישן די רשות היחיד צו רשות הרבים. אקעי.

דערנאך זאגט ער נאך וואס כל שהוא. דער צווייטער זיז, אפילו נאר איין זיז נעמט ער אוועק, ווערט אויס רשות הרבים, אויס רשות היחיד.

קשין (שטרוי-וואנט) — א שוואכע מחיצה

אדרבה, קשין. סאו דאס איז ווען ס'איז דא א סולם וואס גייט אויף א וואנט וואס מ'קען אריבערקריכן. מאכט זיך אז א מענטש האט נישט קיין געהעריגע וואנט, ער האט נאר א שוואכע וואנט, קשין, אזא זאך אנדערש ווי מדביין, אזוי זעט אויס, ס'איז נישט דאס זעלבע, ס'איז א שוואכע זאך. קשין טבין, אין אנדערע ווערטער, בית שתי חצירות, און ס'איז דא א סולם, העלפט נישט. **אין מערבין יחד.** פארוואס? **שאין כח הרגל עולה בסולם לפי שאין לו על מה שיסמוך.** א מענטש קען נישט קריכן אויף קשין, ער גייט אראפפאלן.

סאו, ס'זעט אויס אז ס'איז געווען א דבר מצוי צו האלטן קשין צווישן די פלעצער פאר בהמות. ער זאגט, אויב איז עס א הארטע זאך, ס'איז א מדביין וואס מ'האט עפעס somehow מחבר געווען, האט עס די זעלבע דין ווי א וואנט. אבער אויב איז עס אזא מושי זאך, קליי, העלפט נישט די סולם, ווייל מ'קען נישט ארויפגיין דערויף, ווייל ס'איז א גרויסע פייל.

דיסקוסיע: פארוואס לייגט מען א לייטער אויף קשין?

Speaker 2: וואס איך פארשטיי נישט, אויב ס'איז קשין, ס'איז קען מען סתם שפאצירן.

Speaker 1: ס'מוז זיין אז ס'איז א געיט. אבער די געיט איז דאך אויך געווען, אויף די מדביין איז געשטאנען עשרה טפחים. עשרה טפחים איז גאנץ הויך. דו גייסט דאך דארטן זיין זייער מעסיג, דו גייסט דארטן ארויפקריכן. ס'איז א געיט, ס'איז געמאכט אז מ'זאל נישט אריבערגיין. קיצור, מ'גייט נישט אריבער.

Speaker 2: איי, דו האסט דאך געלייגט א...

Speaker 1: ווייל א לייטער העלפט נישט. פארוואס האט ער געלייגט א לייטער? ס'איז נישט קיין פוינט פון די לייטער, מ'קען גארנישט טון דערמיט. נאר די קינדער האבן טראבל געהאט, אדער ער וויל עס מאכן פאר א רשות היחיד, ער מיינט ער וועט לייגן א לייטער און ס'וועט העלפן. זאגט ער אז ס'העלפט נישט, ווייל די לייטער העלפט נאר ווען ס'איז פראקטיש טאקע גרינג אריבערצוגיין.

Speaker 2: יא, ער לייגט א גג, און... וויאזוי הייסט עס? ער לייגט א גג?

Speaker 1: ער לייגט א סולם. ס'העלפט אבער נישט. ס'העלפט נישט, ווייל מ'קען נישט קריכן, זאגט ער.

סולם באמצע מיט קשין פון ביידע זייטן

היה סולם... אבער פארקערט, יא. אוי, נאכאמאל, **היה סולם באמצע וקשין מכאן ומכאן**, אויב אבער די סולם ליגט יא סטאביל, ס'איז נישט פשט אז נאך די גיין אויף די סולם גייסטו דארפן קריכן אויף קש, נאר פארקערט, איינמאל דו ביסט אויף די סולם ביסטו אויף די אנדערע זייט, דעמאלטס **אם רצו מערבין שנים**, ס'איז אן אינטערעסאנטע לשון, איך וואלט געדארפט זאגן "אם רצו מערבין אחד", ווייל שנים, די פוינט איז מ'קען ביידע וועגן. ווייטער, אה, דעמאלטס קען מען יא גיין אויף די סולם, די קש שטערט מיר נישט, פארקערט, וואס האבן מיר יעצט געזאגט, דאס הייסט, אה, אפשר זאגט ער, ס'מיינט פארקערט, מצד אחד די קש הייסט יא א מחיצה, מ'קען זאגן אז ס'מאכט צוויי, אבער מ'וועט נישט זאגן אז ס'מאכט צוויי, וויבאלד ס'איז דא א סולם, מ'קען אריבערגיין, די קש איז א שוואכע מחיצה, און ס'איז דא א סולם, איך ווייס אויב די סולם מבטל זיין די קש, פארשטייסט וואס איך זאג? ס'איז נישט קיין סולם וואס גייט אריבער די קש, די קש איז פאר די סולם, באט וויבאלד די קש איז א שוואכע מחיצה, קען מען הייסן...

אויב מ'וויל קען מען... איך מיין די ווארט דא איז אז אויף די סולם גייט מען קענען פשוט אזוי ארויפגיין ביז אויבן פון די סולם און אריבערקריכן אריבערגיין, מ'וועט קענען. אנדערש ווי אויף א וואנט קען מען נישט, דארף מען האבן צוויי סולמות פון ביידע זייטן, אבער איינמאל ס'איז קש, מ'וועט נאר אביסל קריכן אויף די קש, און מ'גייט ארויף דערויף און מ'קומט צוריק אראפ. מ'קען נישט קריכן ווען די סולם ליינט זיך אן דערויף, אבער ס'זעט אויס אז... מ'דארף דא וויסן די פונקטליכע... ניין, מ'קען נישט קריכן, **שאין לו על מה יסמוך**.

בקיצור, אויב האט מען געטראפן א וועג צו מאכן די לייטער... איך פארשטיי נישט. נארמאל איז די פראבלעם אז ער האט נישט אויף וואס די לייטער זאל ליגן, ווייל דו גייסט אנליינען די לייטער אויף די קש, ס'איז נישט סיריעס, ווייל ס'גייט זיך געבן א רוק, די לייטער גייט אראפפאלן. אבער אויב האסטו יא געמענעדזשט צו מאכן א לייטער און ס'האלט זיך פעסט צווישן די צוויי זייטן פון די קש, קען מען ארויפגיין.

אָנהייב פון נייער ענין — סולם וואס מען טאר נישט נוצן

יעצט גייען מיר לערנען וועגן די סולם וואס מיר מאכן, צו זי דארף זיין טאקע מותר אריבערצוגיין. אזוי ווי אין אלע הלכות ווען מיר לערנען אז מען דארף עפעס טון, ווערט אלעמאל א שאלה וואס איז אויב מען קען עפעס טון פאקטיש, אבער די הלכה לאזט נישט, די תורה לאזט נישט. דארפן מיר אלעמאל וויסן וואס איז די הלכה פון דעם. דארפן מיר וויסן אויב מען האט געמאכט א לייטער וואס די הלכה לאזט נישט, די תורה לאזט נישט אריבערגיין.

סולם שאסור לעלות בו — האם הוא מתיר

Speaker 1:

יעצט גייען מיר לערנען וועגן די סולם וואס מ'מאכט, צו ס'דארף זיין טאקע מותר אריבערצוקריכן. אזוי ווי אין אלע הלכות, ווען מ'לערנט אז מ'דארף עפעס טון, ווערט אלעמאל א שאלה, וואס איז אויב מ'קען עפעס טון פאקטיש, אבער די הלכה לאזט נישט, די תורה לאזט נישט. דארף מען אלעמאל וויסן וואס איז די הלכה פון דעם. סאו דארף מען וויסן, אויב מ'האט געמאכט א לייטער וואס די הלכה לאזט נישט, די תורה לאזט נישט אריבערגיין, צו דאס הייסט א לייטער.

זאגט ער, דער תירוץ איז אז ס'ווענדט זיך אויב ס'איז א איסור מדאורייתא אדער מדרבנן. אויב ס'איז א איסור מדרבנן, דעמאלטס הייסט עס א כשר'ע לייטער. פארוואס? ווייל אפשר ווייל עירוב חצרות איז מדרבנן, און די רבנן זענען מקיל אויף א זאך. אזוי ווי מ'האט געהאט לגבי וועלכע ברויט איז כשר, איז אויך געווען א דאורייתא און א דרבנן א חילוק. מ'גייט נישט מעגן

למעשה אריבערגיין, אבער ס'גייט הייסן אז מ'קען אריבערגיין. אבער אויב ס'איז א איסור מדאורייתא, דעמאלטס הייסט עס אז ס'איז נישט קאנעקטעד.

אילן בצד הכותל

זאגט ער אזוי, **הוי אילן בצד הכותל**, וואס איז סמוך לכותל, מ'האט גענומען א בוים, א לעבעדיגע בוים, יא, און מ'האט קאנעקטעד דעם אילן, מ'קריכט ארויף אויף א בוים, א בוים האט ברענטשעס, מ'קען ארויפקריכן. און דעמאלטס, אויב רוב ס'מערבין אחד, קען מען מאכן איין עירוב. פארוואס? **הואיל ואיסור שבות הוא שגזרו שלא יעלו באילן**, דאך נאר א איסור שבות האבן מיר געלערנט אז מ'טאר נישט משתמש זיין באילן בשבת, אבער דאס איז נאר א שבות, שבות שטערט אונז נישט.

ער זאגט, ס'קען זיין אז דאס איז א גוטע פשט, אז א יוצא ערב שבת בין השמשות, ווען דעמאלטס מעגן מיר דאך אויב ס'איז נאר מדרבנן, איז די ערב שבת בין השמשות קובע. ס'איז לאו דווקא ווייל ערב שבת בין השמשות איז נוגע ביי די פס, אבער ווען מ'האט געזען אז ביי די חצר, אפילו אויב ס'צעפאלט אום שבת, איז עס לאו דווקא די בין השמשות. אבער... ניין, איך מיין איך פארשטיי, ווייל ס'איז מדרבנן. יא, ס'שטערט ווייל נישט מדרבנן, מ'מאכט נישט קיין... דאס הייסט אז ס'איז נישט קאנעקטעד. ס'איז יא קאנעקטעד. אה, דו זאגסט אז ס'איז יא קאנעקטעד. די פשט איז אז ס'איז נישט דיסקאנעקטעד, דאס הייסט אז מ'קען גיין.

אשרה בצד הכותל

אבער **אסור להשעין סולם על הכותל**, א מענטש וועט דאך האלטן א שער, א בוים, מ'טאר דאך בכלל נישט האבן א שער בוים אין א חצר. אבער דא איז געווען א שער בוים וואס איז מדין דעם בוים, יא, וואס מיר האבן געלערנט אין... שער עמי בתורה, ונושא עבודה זרה.

Speaker 2:

רייט.

Speaker 1:

איז, אה... אה, וויאזוי הייסט עס? און דעמאלטס איין מערבין אחד, דאס הייסט חוץ לארץ, לויט די תורה שרש"י אסר בהנאה, זעט מען אז בכלל איסור הנאה איז צו קריכן אויף אן אשרה בוים, דאס הייסט קריכן אויף אן אשרה בוים.

אן יא, ס'פשוט, ס'הייסט הנאה פון די בוים, אזוי ווי השתמשות באילן בשבת, וממילא, ס'איז... ס'איז מדרבנן... דעמאלטס... איז אה, טוען נישט, דאס הייסט ס'איז איין חוצה, ביז מ'מאכן צוויי עירוב.

Speaker 2:

אקעי.

כותל שגבוה עשרה — ממעט זיין די כותל

Speaker 1:

יעצט קען מען ווייטער לערנען וועגן דער כותל, דאס הייסט, אויב מ'האט געלערנט אז עס דארף זיין א עשרה טפחים, וואס ווי מ'וויל עס קלענער מאכן, דאס וועלן מיר קענען מאכן איין עירוב.

Speaker 2:

מ'קען דאך מאכן איין עירוב.

Speaker 1:

יא, מ'קען מאכן איין עירוב. מ'מאכן א כותל קלענער ווי עשרה.

Speaker 2:

נאכאמאל?

Speaker 1:

יא, מ'מאכן דעם כותל קלענער ווי עשרה, יא.

Speaker 2:

אהא.

Speaker 1:

איז אזוי, **כותל שגבוה עשרה ובא למעט**, דאס הייסט ער וויל עס קלענער מאכן, ער וויל עס פחות מעשרה. איז דער תירוץ אז מ'קען, אבער ווי סאך דארף מען מינערן? דאס הייסט די גאנצע, די גאנצע כותל אפשארן? דער תירוץ איז נא, **אם יש באורכה מיעוט ד' טפחים, מערבין אחד**, דאס הייסט אזוי לאנג ווי עס איז דא פיר טפחים וואס דארט איז ווייניגער ווי ד' - ווי עשרה טפחים, קענען מיר שוין מאכן איין עירוב, לכאורה ווייל מ'קען דארט אריבערגיין, ס'איז ווי א פתח.

דיון: סתירת מקצת הכותל

נאך א... יעצט איז דא א שאלה אזוי, מ'גייט דאך לערנען, מ'האט גערעדט די נעקסטע זאך וואס אונז... וואס אונז לערנען איז... אז... אה, אז באורכה מיעוט מיינט... ניין, ס'איז פיר טפחים של הכותל, אמת?

Speaker 2:

רייט.

Speaker 1:

די נעקסטע שאלה איז, מ'גייט לערנען באלד, אז דער כותל אליינס איז אלעמאל א שאלה פון וועלכע חוצה עס באלאנגט עס.

Speaker 2:

אה.

Speaker 1:

איז אזוי, **סתירת מקצת הכותל השתא מותרת**, דאס הייסט ער גייט יעצט בראכן נאר א חלק פון דער כותל, **אדער במקצת מעובי הכותל**, איך ווייס נישט וואס... וואס איז שלעכט?

Speaker 2:

נישט, נישט קלאר, וואס העלפט עס דעמאלטס?

Speaker 1:

איך האלט נישט אין די סברא. ער זאגט אזוי, נעמליך, **"צד הקצר נוטל חצי צד"**, די קלענערע וואס איז געווארן ווייניגער וועט באלאנגען פאר דעם חצר דארט וואו ס'איז קלענער. איך פארשטיי, אבער פארוואס דארף מען זאגן אזוי? וואס העלפט עס?

Speaker 2:

ווייל פון די זייט איז גרינג ארויפצוגיין דארט, ס'האלט נישט פון די אנדערע זייט.

Speaker 1:

איך פארשטיי, אבער פארוואס? עס העלפט נישט. אויב האט מען נאר ממעט געווען א חלק פון די עובי הכותל, איז דאך דא א כותל עשרה טפחים, ס'העלפט דיר גארנישט.

Speaker 2:

ניין, אבער פון איין זייט, דארטן וואו מ'האט אראפגעריסן, קען מען יעצט גרינג ארויפגיין. ס'ווערט לכל הפחות אזוי ווי ס'איז. ער קען גרינג ארויפגיין ביז די טאפ פון די כותל, ווייל דארטן האט מען אראפגענומען.

Speaker 1:

איך הער. ער האט נישט געזאגט "מקצת עובי הכותל". ס'איז זייער פאני ווען די גמרא זאגט זאכן און מ'דארף ארײנלייגן אנדערע ווערטער כדי צו פארשטיין יעדע טאטש. I'm never happy with such things.

ער זאגט **"צד הקצר נוטל חצי צד"**. וואו ס'איז... איך פארשטיי נישט פארוואס מ'דארף אנקומען צו דעם. וואו ס'איז נידעריג, באלאנגט פאר וואו ס'איז נידעריג, ווייל מ'קען עס נוצן. **שאר הכותל הגבוה...** איך פארשטיי נישט פארוואס מ'איז אנגעקומען צו עובי הכותל. פארשטייסט וואס איך

פרעג דיר? די זעלבע זאך איז עס נישט. אבער ער האט געמאכט ד' טפחים, איז דארט וואו ס'איז אזוי, באלאנגט פאר די חצר וואו ס'איז נידעריג. די שאלה איז די כותל...

Speaker 2:

אבער ער האט צובראכן די גאנצע, איז דאך פאר ביידע זייטן די זעלבע. וואס טייטש "קצותיו ומחיצותיו של כותל"? ס'איז דאך נישט די שאלה ווי לעבן די כותל מ'מעג, ס'איז די שאלה דעם רשות אדער דעם רשות. סאו מ'מוז טרעפן א וועג אז פאר איין רשות איז נישט געשען קיין טשעינדזש, איין זייט איז נישט געשען קיין טשעינדזש, נאר איין זייט איז געשען א טשעינדזש. דאס איז וואס ער וויל דא זאגן, אז פאר איין זייט איז יעצט א קלענערע וואנט, ווייל מ'קען גרינג ארויפגיין.

Speaker 1:

איך הער. איז "**ושאר הכותל הגבוה בין שני החצרות**", איז צווישן ביידע. אקעי.

פרצה בכותל

Speaker 1:

וואס איז געשען טאמער ס'איז געווארן א לאכעדיגע כותל? שטימט? גייט. איז בעצם די הלכה פון פרצה אין יעדע מחיצה, **אם היתה פרצה עד עשר אמות**, ביז צען אמות, קען מען מאכן צוויי עירובין. וואס מיינט צוויי עירובין? אפשר גאר פסח. זעסטו דא, א פסח איז א הלכה אז מען קען, ס'איז די מיטעלסטע קעיס. אויב איז **יותר מעשר**, א פרצה יותר מעשר איז נישט קיין פסח, ס'הייסט אויס וואנט. דעמאלטס **מערבין עירוב אחד**, אזוי ווי איין חצר וואלט געהאט צוויי ערטער וואס ס'האט נישט נארמאל קיין ווענט, ווייל ס'איז מבטל די וואנט.

און וויאזוי איז מען ממעט די פרצה? **עושה פרצה פחות מעשר, רבי אומר השלימה ליתר מעשר**, ער וויל משלים זיין די פרצה אז ס'זאל זיין מער ווי צען און מ'זאל מוזן מאכן איין עירוב, איז **חוקק בכותל גובה עשרה טפחים, מערבין עירוב אחד**. ער דארף נאר צען טפחים, דאס הייסט ס'קען בלייבן פון אויבן אדער פון אונטן, למשל פון אויבן קען בלייבן דאך א חלק פון די וואנט, אבער ווי לאנג ס'האט צען טפחים איז פרוץ, דעמאלטס הייסט עס אז ס'איז נפרץ, און מ'דארף מאכן איין עירוב.

אבער דאס איז נאר ווען ס'איז דא א פרצה, ס'איז שוין דא א פרצה, ער וויל עס נאר גרעסער מאכן כדי ס'זאל הייסן אינגאנצן איין רשות. וואס איז אויב ער וויל לכתחילה **פורץ זיין יותר מעשר מקרן לקרן**? ער וויל לכתחילה, דעמאלטס **צריך להיות גובה הפרצה למעלה**, דעמאלטס איז נישט גענוג אז ס'איז נאר צען טפחים, ער מוז אינגאנצן צושטערן די גאנצע וואנט ביז די טאפ.

Speaker 2:

אקעי.

סיכום: הלכות כותל וחלון

Speaker 1:

עד כאן למדנו הלכות כותל. האבן מיר שוין געלערנט הלכות חלון, און הלכות כותל, און אלע מיני וועגן וויאזוי מ'קען אריבערגיין א כותל, א סולם, א מציבה, א בוים, וכו' וכו', אדער קלענער מאכן צען טפחים. דאס איז בעיסיקלי די דריי וועגן וויאזוי מ'קען מאכן אויס כותל, און דאס איז דאס וואס מיר האבן געלערנט ביז יעצט.

חריץ שבין שתי חצרות

Speaker 1:

יעצט גייען מיר לערנען, אזוויי מיר לערנען אין גאנץ הלכות שבת, אז ס'איז דא ווען מ'מאכט א רשות וואס גייט ארויף, איז דאס ווי א כותל, און ס'איז דא א רשות וואס גייט אראפ, איז דאס א לאך, א טאל, ווי א חריץ. יא, ס'איז אזא שווערע נאמען פאר אלע טאלן און פאר אלע חריץ. גייען מיר לערנען וועגן א חריץ וואס איז צווישן צוויי חצרות, צו ס'צוטיילט זיי אויף, און וועלכע פון די דריי קעיסעס, פון די דריי הלכות, דאס איז.

איז אזוי, **חריץ שבין שתי חצרות**, א לאך צווישן צוויי חצרות, איז אזוי, ווענדט זיך, אזוווי אלע הלכות רשויות, ווי גרויס די לאך איז. אויב איז דאס **עמוק עשרה ורחב ארבעה או יתר**, יא? ס'איז טיף צען טפחים און ס'איז ברייט פיר טפחים אדער מער פון דעם, דעמאלטס הייסט עס א רשות בפני עצמו, און דעמאלטס צעטיילט עס, **מערבין שני עירובין**, מוז מען מאכן צוויי עירובין, רייט? **פחות מכאן**, אויב ס'איז ווייניגער פון דעם, מוז מען מאכן איין עירוב, **מערבין אחד ואין מערבין שנים**.

ממעט זיין דעם חריץ

יעצט, דעם חריץ, וואס איז אויב מ'וויל קלענער מאכן דעם חריץ כדי מ'זאל קענען מאכן איין עירוב? עס ווענדט זיך אין וואס מ'מאכט עס מיט. **ואם מיעט עומקו בעפר או בצרורות**, ער לייגט אריין זאמד אדער שטיינדעלעך, דעמאלטס **מערבין אחד ואין מערבין שנים**. פארוואס? **שסתם עפר וצרורות שבחריץ מבוטלין הן**. ווען א מענטשווארפט אריין שטיינדעלעך אדער זאמד אין א חריץ, ווערט עס טאקע בטל. ממילא האט עס קלענער געמאכט דעם חריץ, יא? ממילא מוז מען מאכן איין עירוב, ווייל ס'איז שוין נישט קיין מחיצה, ס'איז שוין גארנישט אינצווישן.

אבל אם מילאו תבן או קש, אויב ער לייגט אריין שטרוי - תבן איז פארט פון די שטרוי, קש איז די אנדערע סארט - דעמאלטס **אין ממעטין עד שיבטל**, דעמאלטס מוז ער דירעקט זאגן אז **הריני מבטל את התבן**, ווייל תבן קען זיין אז ס'ליגט אין די לאך, און ער וועט עס אויפעסן, און ס'וועט בלייבן מיט א לאך. אקעי, איך מיין אז דאס איז שוין א טעכנישע שאלה. די פוינט איז, אז בסתם איז א מענטש נישט מבטל די תבן צו די לאך, איז דאך דא א לאך פון צען טפחים, רייט?

וויאזוי נאך קען מען ממעט זיין? די פריערדיגע פראבלעם אז די קש גייט זיין אזוי פלאפי און מ'גייט זיך אויסגליטשן איז נישטא דא, יא, ווייל ס'פילט אן א לאך. יא, יא, דאס איז נאר א פראבלעם ווען מ'וויל לייגן א לייטער. נאר ביי די לייטער איז געווען יענע נושא, רייט?

וכן, די זעלבע זאך, **אם מיעט רחבו**, דאס הייסט, מ'קען אויך נישט נאר ממעט זיין די גובה, אריינווארפן אין דעם לאך שטיינדעלעך אדער שטרוי, ער קען ממעט זיין די ברייטקייט. **אם מיעט רחבו בלוח או בקנה שהשיטו באורך כל החריץ**, ער האט געלייגט א שטיק האלץ, א לוח, א ברעט, **או בקנה**, א שטעקן, **באורך כל החריץ**, די גאנצע, איז ווייטער **מערבין אחד ואין מערבין שנים**, ווייל ס'איז געווארן ווייניגער ווי פיר טפחים ברייט.

דבר הניטל בשבת

יעצט, ווילסטו וויסן אזוי, מיט וואס קען מען ממעט זיין דעם, רייט? דאס הייסט, אויב מען גייט קענען אוועקנעמען דעם - ער לייגט א ברעט, אדער א טיש, אדער וואטעווער, מען קען עס אוועקנעמען שבת - איז אינמיטן עס אוועקנעמען אז עס ווערט צוריק א מחיצה. **בכל דבר הניטל בשבת**, עס איז געווען א סל, א באסקעט פאר א ספל, א די וואס טאטש א שיסל. נישט ספסל, ספסל איז א... ספל איז א...

הלכות מיעוט מחיצה — בכל דבר הניטל בשבת

יעצט, ווילסטו וויסן אזוי, מיט וואס קען מען מיעוט זיין דעם? רייט? דאס הייסט, אויב מ'גייט קענען אוועקנעמען דעם, ער לייגט א ברעט אדער א טיש אדער וואטעווער, מ'קען עס אוועקנעמען שבת, און מיט'ן עס אוועקנעמען וועט ווערן צוריק א מחיצה, **בכל דבר הניטל בשבת**. ס'איז געווארן א סל, א וואס איז דאס, א ספל? דו ווילסט זאגן א ספל? נישט ספסל. ספל איז א שיסל. אה, עפעס א כלי, אה, וואס איז מטולטל בשבת, וואס זיי האבן געלערנט אין די דברים הקלים שמלאכתן להיתר.

איינמאל מ'ממעט דעם בוים, טאר מען נישט מיעוט זיין דעם, ס'הייסט, ס'ציילט נישט. **אלא אם כן חברה לארץ חיבור שאפשר לשמטו עד שיחפור בדקר**. אויב מ'קאנעקט עס אזוי גוט, אז מ'דארף אנגעבן א גרוב מיט א... אין די דקר, א דקר איז א שאוול. אויב מ'מוז אנגעבן א גרוב מיט א

שאוול, ווייל דאס וועט זיין א מלאכה פון חורש, פון בונה אדער סותר אדער חורש, דעמאלטס הייסט עס מחבר, דעמאלטס איז עס יא א מיעוט אין דעם. יא.

דיון: דבר שאינו ניטל

און א דבר שאינו ניטל, וואס איז די חילוק דא? ווייל ס'איז מטולטל, ממילא מעג מען נאר אויב ס'איז מחבר ווייל מ'גייט עס אוועקנעמען. אבער אויב מ'לייגט א מוקצה ווייל מ'גייט עס נישט אוועקנעמען, הייסט עס יא גוט? א ניין, מוקצה וואלט געווען אזוי ווי א דבר שאינו כלי למשל, רייט? עפעס א זאך וואס איז... וואס מ'קען בכלל נישט, נישט קיין כלי שמלאכתו להיתר, נאר א מוקצה מחמת גופו, וואטעווער. א שטיקל האלץ, האבן מיר געלערנט, א מליח וואס איז... מ'טאר עס נישט מטלטל זיין, און ער גייט עס נישט אוועקנעמען שבת. דאך וועגן דעם, ווייל ס'איז פארט פון די דעיס יעצט.

הלכה יד: לוח איבער א חריץ — דריטע קעיס

איך מיין, וואס איז טאמער... וואס לערנען אונז יעצט? אה, א נייע זאך. דאס הייסט, ס'איז דא א לאך, און ער וויל מאכן אזוי א ברידזש דערויף. איז אזוי, דאס איז א לוח. סאו דעמאלטס איז עס ענליך צו די דין פון די כותל מיט די סולם. דאס הייסט, ס'איז דא א... דעמאלטס קומט אריין די דריטע קעיס. אז ביז יעצט האבן מיר געלערנט אז אויב ס'איז צען ד"ל עשרה, דעמאלטס מוז מען מאכן צוויי אבער נישט מוז מען מאכן איינס. און יעצט קען מען לערנען אן אופן וואס הייסט אזויווי א פתח, אז ס'איז דא טאקע א מחיצה, ס'איז דא טאקע א מחלק צווישן די צוויי רשויות, אבער מען קען אריבערגיין.

ער איז נישט קיין **לוח שרוחב ארבעה ועל רחבו ארבעה**, ער לייגט אפטס דא אויך א רחב ארבעה, אבער ער לייגט א ברייטע לוח, מען קען אריבער שפאצירן, אזוויי מיר האבן געלערנט ביי די כותלים, רוחב ארבעה וואס הייסט אז מענטשן קענען שפאצירן דערויף. איז דאס איז אזוויי א ברידזש איבער דעם לאך, **מערבין אחד אם רצו מערבין שנים**. דעמאלטס גייט א קעיס אז מען קען, אויב מען וויל קען מען עס רעכענען אלס איינס, און אויב נישט, איז עס נישט.

הלכות גזוזטראות

די זעלבע זאך איז די הלכה פון א ברידזש איז נישט נאר ווען ס'איז דא א לאך, נאר אפילו כללא, עני טיים וואס מען מאכט א ברידזש. ס'שטייט **כצוצריות**, דאס הייסט פארטשעס, יא? מיר וועלן שוין לערנען נאך אין שבת די לשון, אנדערע גזוזטראות, גזוזטראות, וואטעווער, בקיצור א פארטש, **זו כנגד זו**, איז **אם יש בה לוח שרחב ארבעה טפחים או יותר, מערבין עירוב אחד, ואם רצו מערבין שנים, זה לעצמו וזה לעצמו**. שטימט? יא.

אבער ביי א גזוזטרא דארף מען וויסן אז ס'הייסט זיך לכתחילה צוויי פארטשעס, דעמאלטס הייבט זיך אן די קעיס אז מען קען מאכן וואס מען וויל. אבער **היו זו למעלה מזו אחת בשוה, או זו למעלה מזו, אחת גבוהה מחברתה**, דאס הייסט אפילו אז ס'איז אזוי, **אם יש ביניהן פחות משלשה טפחים, הרי הן כגזוזטרא אחת**. דעמאלטס אויב ס'איז ווייניגער ווי דריי, קענסטו נישט זאגן אז ס'איז בכלל אנדערע גזוזטראות, ס'איז בכלל די זעלבע, דעמאלטס מוזן זיי מאכן איין עירוב. אבער **אם יש ביניהן שלשה או יותר, מערבין זה לעצמו וזה לעצמו**, חוץ אויב זיי מאכן א ברידזש, יא? דאס איז די הלכה פון...

סיכום: דריי קעיסעס פון חילוק רשויות

איז עד כאן בעצם האבן מיר געלערנט הלכות חילוק רשויות, וויאזוי ס'ווערט צעטיילט. מיר האבן געלערנט וועגן א פענסטער, און מיר האבן געלערנט וועגן א כותל, און מיר האבן געלערנט וועגן א לאך. די אלע זאכן האבן מער ווייניגער דריי קעיסעס. דאס הייסט, נישט אלע, א חלון... דאס הייסט, אלע האבן די דריי, ס'וועגדט זיך אנדערע זאכן.

למשל, א גוטע חלון מאכט א יחוד, אם רצו, ס'וועגדט זיך אויב זיי ווילן. און אויב נישט, איז מען סטאק און מ'מאכט צוויי עירובין. א וואנט, א גוטע וואנט מאכט אז מען מוז, אבער אויב ס'איז דא א וועג, יא, א גוטע וואנט מאכט אז מען מוז צעטיילן, אויב ס'איז נישט קיין גוטע וואנט הייסט, וויאזוי הייסט עס, דעמאלטס מוז מען מאכן איין עירוב, אבער אויב ס'איז דא א וואנט וואס ס'איז דא א וועג אריבער, דעמאלטס קען מען וואס מען וויל. און די זעלבע זאך א חריץ, א גוטע חריץ מאכט אז מען מוז מאכן צוויי, א שוואכע חריץ מאכט אז מען מוז מאכן איינס, און א חריץ מיט א ברידזש אדער צוויי פארטשעס מיט א ברידזש, דעמאלטס הייסט וואס מען וויל. עד כאן איז די הלכות.

הלכה טו: רוחב הכותל — ווען מען באלאנגט דער כותל

יעצט גייען מיר לערנען וואס איז דער דין פון די רוחב הכותל. שטימט? וועמען באלאנגט די אויבן מחיצה? רייט? נישט פון אויבן, אז ס'איז צוויי חצרות, ווער גייט קענען ניצן די כותל, די שטח הכותל אליין? איז אזוי. יא, שטימט? יא.

כותל שבין שתי חצרות שהוא רחב, והיו גבוה עשרה טפחים מחצר זו ושווה לקרקע חצר שנייה. לאמיר טראכטן א סעקונדע, די כותל, אפילו ס'איז א רשות היחיד בפני עצמו, דאס איז נישט קיין פראבלעם, אויב ס'הייסט אז ס'באלאנגט פאר איין חצר, די איינוואוינער פון יענע חצר וועט ארבעטן פאר אונז, רייט? ס'שטייט אונז נישט אז ס'איז אן עקסטערע שטח. די שאלה איז נאר וועמען, יא, רשות היחיד איז דאס, ס'קען דיר נישט, למשל, מיר רעדן אין די קעיס וואס מ'קען נישט, וואס ס'איז צוויי חצרות, מ'קען נישט מערב זייןביידע.

אויב מ'קען מערב זיין ביידע, איז נישט קיין פראבלעם. אויב ס'איז דא לייטערס למשל, וועט מען ביידע מעגן, ווייל ס'איז א רשות היחיד. וועט מען ביידע מעגן, און ס'איז פארט פון די גאנצע גרויסע חצר. אבער טאמער ס'איז נישט, דעמאלטס דארף מען וויסן צו וועלכע חצר באלאנגט עס. שטימט? יא.

הכלל: תשמיש בנחת

איז אזוי, בעיסיקלי די תירוץ איז, ווער ס'קען עס גרינגער ניצן, דאס איז די בעיסיק תירוץ. סאו למשל, די ערשטע קעיס איז, ס'איז דא א כותל צווישן צוויי חצרות, א ברייטע כותל וואס מ'קען ניצן, מ'קען שפאצירן דערויף, אבער פון איין חצר איז עס הויך, מ'דארף ארויפקריכן מער ווי צען טפחים, האבן מיר געלערנט אז דאס הייסט אז ס'איז שווער ארויפצוקריכן. אבער פון די אנדערע חצר איז עס גלייך, דאס הייסט די צוויי חצרות ליגן אויף א בארגיגע פלאץ, סאו אויף די אנדערע זייט קומט מען אן גרינגער, איז וואס דער תירוץ איז, דעמאלטס איז פשוט, **נותנין רחבה לבני החצר שעובלין**, מען געט די ברייטקייט פאר דעם חצר וואו ס'איז נישט דא א וועג פון צען טפחים צו קריכן.

די אחרונים האבן מחלק געווען, **הואיל בתשמישו בנחת לאלו ובתשמישו בקושי לאלו**, ס'הייסט מ'קען נוצן ווען ס'איז עשרה טפחים, אבער ס'איז אביסל שווערער, ס'איז ווייניגער געשמאק. איז **נותנין אותו לאלו שתשמישן בו בנחת**, מען געט עס פאר דער וואס ער איז דער משמש, ער קען נוצן דעם רוחב בנחת, ס'איז אים געשמאק.

וכן חריץ

די זעלבע זאך איז נישט נאר ביי א כותל, נאר אויך ביי א חריץ, די זעלבע זאך. **וכן חריץ שבין שתי חצרות**, וואס איז **עמוק עשרה טפחים מצד חצר זו**, אבער **שוה לקרקע חצר שנייה**, פון די אנדערע זייט איז עס גלייך. און ווייטער, **נותנין רחבו לחצר ששובלין, לפי שתשמישו נחת לזה וקושי לזה, נותנין אותו לאלו שתשמישן בו בנחת.**

איך מיין אז דאס איז סתם אויך אזוי ביי ימות החול, פארשטייסט? אה, איינער מוז זיך שוין קריגן. איך מיין אז ס'איז דא די הלכות, ס'איז דא די הלכות, איך מיין, און ווער קען איינפלאנצן וכו', אזעלכע סארט זאכן. סאו די וואס זענען נענטער, איך מיין דו גייסט לערנען ערגעץ אין די דרום, יא.

יעצט רעדט מען לגבי די הלכות שבת, אבער פשט איז ס'איז אויך דאס, ווייל יענע מענטשן קענען טאקע קענען נוצן שבת. א גאנצע יאר דארף מען וויסן וואס איז דער הסכם צווישן די צוויי מענטשן. סאו די אנדערע, אזוי ווי דו זאגסט, דארף מען וויסן אין חושן משפט וואס איז די הלכה.

הלכה טז: ווען קיינער קען נישט ניצן בנחת

יעצט איז אזוי, ס'איז דא אבער א דריטע קעיס. ס'איז דא אן אופן וואס קיינער קען עס נישט נוצן בנחת. יעדער איינער מוז זיך אביסל מיטשענען כדי צו נוצן דעם רוחב הכותל. דעמאלטס איז וואס דער תירוץ? אזוי, דעמאלטס איז דער תירוץ אז קיינער קען עס נישט נוצן. מ'דארף מאכן אן עקסטערע עירוב. דאס הייסט, מ'מאכט נאר, זיי קענען עס נאך אלץ נוצן, אבער ס'איז איין חצר וואס האט איין עירוב.

היה הכותל שבין שתי חצרות נמוך מן החצר העליונה וגבוה מן החצר התחתונה, לאמיר זאגן, ס'הייסט אפשר גלייך, ווייס איך נישט, אבער ס'איז צו נידעריג פון די העכערע און צו הויך פון די נידעריגע. **שבני העליונה משתמשין בו על ידי השלשול,** זיי שלעפן אראפ זאכן, זיי ווארפן אראפ שלשול אדער מיט א שטריק, ווייס איך, דעמאלטס נוצן זיי עס. **ובני התחתונה משתמשין בו על ידי הזריקה,** זיי דארפן ארויפווארפן זאכן. דעמאלטס **שניהן אסורין, או עד שיערבו שתיהן עירוב אחד.** ביידע אסור ביז זיי מאכן איין עירוב וואס איז כולל די ביידע חצרות.

אבל אם לא עירבו, אין מכניסין מכותל זה לבתים, ואין מוציאין מבתים לכותל זה, קיינער מעג נישט ניצן דעם רשות. פארוואס? ווייל דאס איז א רשות וואס איז נישט דעם'ס און נישט יענעמ'ס.

דיון: דער כותל אלס דריטע רשות היחיד

ווייטער הייסט אז ווי מען טראגט דאס דורך איז נישט א פלאץ וואס איז א רשות היחיד? יא? דער כותל הייסט נישט אן אייגענע רשות היחיד. ס'איז א דריטע רשות היחיד, אדער א דריטער. ס'איז יא, ס'מוז זיין א כותל, ס'מוז זיין א כותל, נישט קיין מקום פטור. דער כותל איז ווי א חצר דבי עשרה ורחב ארבעה, און ס'איז אזוויי נאך א רשות, ס'איז נישט קיין עירוב דערמיט. ס'איז אזויוי א חצר צווישן צוויי בתים ווי מ'האט נישט געמאכט קיין עירוב חצרות. נאך א רשות היחיד וואס איז נישט פארט פון די רשות היחיד, נאך איין רשות היחיד וואס האט נישט קיין עירוב מיט די אנדערע רשות היחיד, אדער מיט די אנדערע חצר.

הלכה יז: חורבה צווישן צוויי בתים

יעצט, די זעלבע הלכה, דאס איז בעצם פארט פון די פריערדיגע שאלה, וואס איז אויב ס'איז דא נישט א כותל נאר א חורבה? מיר האבן געלערנט א כותל, מיר האבן געלערנט א חריץ, און מיר לערנען יעצט א חורבה. **שני בתים משני צדי חורבה, רשות היחיד,** צווישן די צוויי הייזער איז דא א חורבה, קיינער וואוינט נישט דארט, און דאס איז א רשות היחיד. יא? דעמאלטס איז ווייטער די זעלבע דריי פעלער בעיסיקלי, רייט? אויב ס'איז דא איינער וואס תשמישו בנחת, איז עס זיינס. אויב ס'איז נישטא קיינער וואס תשמישו בנחת, איז עס אסור פאר ביידע ביז זיי מאכן אן עירוב צווישן זיי.

אם יכולין שניהם להשתמש בחורבה על ידי זריקה, דעמאלטס **אסורין זה בזה, אוסרין זה על זה,** ווייל זריקה הייסט נישט קיין תשמיש בנחת, מ'מוז ווארפן, איז ממילא זענען זיי אסור ביז זיי מאכן אן עירוב. **אם אין תשמישו לזה בנחת, והאחר אינו יכול להשתמש אלא על ידי זריקה ממנו,** דאס הייסט, קיינער קען עס נישט ניצן נאר על ידי זריקה, ווייל ס'איז דאך א חורבה, און מ'קען טראגן דארט.

דיון: וואס מיינט "על ידי זריקה"

פארוואס זאל מען טראגן? מ'פארשטייט נישט פונקט פארוואס קען מען נישט, פארוואס דארף מען זאגן זריקה? אה, ער פרעגט די קשיא, גוטע שאלה. יא, ס'מיינט צו זאגן מ'קען עס ניצן, נישט דוקא על ידי זריקה, פרעגט מען נישט דוקא על ידי זריקה. אזוי זאגט דער לחם משנה. נישט א באקוועמע וועג.

קיצור, אויב ס'איז דא איינער וואס ער קען עס ניצן בנחת, אבער דער אחר אינו יכול להשתמש אלא על ידי זריקה ממנו, פאר אים איז עס שווערער, ער דארף אראפגיין טיפער, ס'איז א חילוק פון דערהייט. דעמאלטס, אריין אין שלא בנחת משתמש בה על ידי זריקה, איז אזוי ווי די הלכה אז דער וואס קען ניצן בנחת, אים באלאנגט די חורבה.

אקעי, יעצט עד כאן בעיסיקלי איז די אלע הלכות פון א חצר וואס צווישן דעם איז א זאך וואס איז

הלכה יח: גגות, קרפיפות, מבואות, ועובי הכותלים — כולן רשות אחת

Speaker 1: נישט באקוועם אין וועג. אבער קיצור, אויב ס'איז דא איינער וואס זיי קענען זיצן בנחת, אבער דער אחר אינו יכול להשתמש עמו כאחד, פאר אים איז דאס שווערער, ער דארף אראפגיין טיפער, ס'איז א חילוק פון די הייט, דעמאלטס ער איז דער שלא בנחת, און בשעת משפט על הזריקה איז אזוי ווי די הלכה אז דער וואס קען ניצן בנחת, אים באלאנגט די חורבה.

אקעי. יעצט, עד כאן בעיסיקלי איז די אלע הלכות פון החוצה, וואס אינצווישן דעם איז א זאך וואס ס'צעטיילט עס, און מיר האבן געלערנט אויך וואס איז די דין פון די פלאץ וואס ס'צעטיילט, אויב ס'איז אן אופן וואס ס'צעטיילט און ס'איז נישט דא קיין עירוב ואיחוד לשניהם, ווער קען ניצן די מיטעלסטע פלאץ.

יעצט לערנט מען א נייע הלכה. איך האב נישט גערעדט וועגן די הלכה אין די הקדמה פון די פרק, אבער ס'איז באמת א גאנצע נייע הלכה כאילו, וואס ס'איז עפעס א המשך האבן זיי עס אריינגעשטעלט אין דעם פרק, אבער ס'איז א שיינע אינטערעסאנטע זאך. איך וויל טרייען צו טראכטן וואס ס'מיינט.

דאס מיינט איז, אז מיר לערנען אז א חצר, מדאורייתא אלע רשויות היחיד זענען אלע יעדע מוקף מחיצה מעג מען טראגן. די רבנן האבן געאסר'ט אין א חצר, רייט? אדער רשות היחיד לרשות היחיד, אזוי ווי מיר האבן באמערקט, ס'איז באמת נישט געזאגט אין די תורה, אבער קיימא לן אז ס'איז אסור.

איז דא אבער אופנים וואס די חכמים האבן נישט אינגאנצן געאסר'ט בעיסיקלי, דאס הייסט אפילו אן אן עירוב. דאס הייסט, ס'איז דא א מקום וואס ס'איז א מחיצה, ס'איז אפילו אין א געוויסע וועג געהערט עס פאר מער ווי איין מענטש, ואם כל זה חכמים לא אסרו אויף די גגות וקרפיפות שלא הוקפו לדירה, האבן זיי נישט געאסר'ט צו טראגן אינעווייניג. יא? ס'איז אזוי.

כל גגות העיר, אף על פי שהן זה גבוה וזה נמוך, דאס הייסט ס'איז נישט איין גרויסע מחיצה, ווייל איינס איז העכער און איינס איז נידריגער. **וכן כל הקרפיפות שהוקפו שלא לשם דירה, שאין מוקפין יותר מבית סאתים,** יא? א קרפף האבן מיר געלערנט, אויב ס'איז מער ווי בית סאתים ווערט עס אזוי ווי א כרמלית, אבער אויב ס'איז ווייניגער, איז עס א מקום, א גג איז אויך א פלאץ וואס איז נישט לשם דירה, מען וואוינט נישט דארט, מען ניצט עס אבער מען וואוינט נישט דארט. און די זעלבע זאך, **וכן עובי הכותלים שבין החצרות,** עובי הכותל וואס מ'האט פריער געלערנט, וואס ס'געהערט נישט פאר קיינעם.

אם המבוי יש לו לחי או קורה, אלעמאל, יעדע מבוי וואס האט א לחי או קורה, דאס הייסט ס'איז נישט דא די איסור דרבנן פון טלטול במבוי אן לחי או קורה, אבער ס'האט נישט קיין עירוב, **כולן רשות אחת.** די אלע הייסן, דאס הייסט רעלאטיוו איינער צו די צווייטע הייסן זיי רשות אחת'ן, **ומטלטלין בכולן בלא עירוב כלים ששבתו בתוכן.** א כלי וואס איז לכתחילה געווען דארט ערב שבת, ס'איז געווען דארט, מעג מען רוקן פון איין קרפף אדער איין גג אדער איין מבוי צו די צווייטע אן א עירוב.

אבער דאס איז דוקא כלים ששבתו בתוכן, **אבל לא כלים ששבתו בתוך הבית. לא כלים ששבתו בתוך הבית** טאר מען נישט מוציא זיין פון דארט, ווייל דאס האבן מיר געזאגט אז די גגות מיט די בתים זענען איין חצר. דאס הייסט, קיצור, אלע פלעצער וואס זענען מוקף מחיצה אבער נישט איין דירה, זענען אלע הייסן אזוי ווי איין דירה, און מ'מעג מטלטל זיין פון איינעם צו די צווייטע, אבער נאר within די ליסט פון גגין וקרפיפות.

Speaker 2: גגות איז יא אן עקסטערע דירה.

Speaker 1: ניין, גג איז אויבן פון די דאך.

Speaker 2: אה, אונטן?

Speaker 1: יא, יעצט רעדן מיר פון אויבן, אין די דאך. די דאך פון דירות, ס'איז טאקע באלאנגט, יעדע גג באלאנגט פאר די מענטש וואס וואוינט אונטן. אבער מ'נוצט עס נישט. אבער ס'איז א שטח וואס מ'האט נישט געאסר'ט, אויף דעם האט מען נישט געאסר'ט. ס'איז נישט קיין מקום וואו מ'וואוינט עקסטער, ס'איז א מקום וואס... יא.

הלכה יט: כיצד — דוגמא פון טלטול דורך גגות וחצרות

Speaker 1: **כיצד?** דער רמב"ם גיבט א דוגמא. **כיצד? כלים ששבתו בתוך החצר, בין ערבו יושבי החצר בין לא עירבו,** אפילו זיי האבן נישט געמאכט קיין עירוב, **מותר להעלותן מן החצר לגג או לראש הכותל, ומן הגג לגג אחר הסמוך לו אפילו גבוה ממנו כל שהוא, ומן הגג האחד לחצר השניה, ומן החצר השניה לגג שלישי, ומן החצר השלישית לגג שלישי, ומן הגג השלישי למבוי, ומן המבוי לגג רביעי, עד שיעבירנו כל המדינה כולה דרך גגות.**

אזוי לאנג דו גייסט נישט אריין, די פוינט איז, אזוי לאנג דו גייסט נישט אריין אין איין בית, וואס א בית דארף א עירוב. א בית אן א עירוב טאר מען נישט טראגן צו א מקום אחר, אפילו ס'איז מוקף מחיצה מיט אלעס. אבער ווילאנג דו גייסט נאר אין חצרות און מבואות און גגין און קרפיפות, וועלכע מעגסטו טראגן? נאר ווען א כלי וואס איז נישט געקומען בכלל פון א בית.

דיון: מחלוקת ראשונים — כלי ששבת בבית מיט עירוב

Speaker 2: א גמרא, יא? מ'דארף וויסן א גמרא.

Speaker 1: אקעי, מ'דארף נאך א שאלה, מ'דארף וויסן א גמרא, אויב ס'איז דא א עירוב צווישן יענע בית און יענע חצר. מ'דארף וויסן, פארשטייסט, אויב ס'איז דא יא א עירוב, צו דעמאלטס מעג מען פון יענע חצר נוצן רוקן צו די נעקסטע חצר.

Speaker 2: ס'איז געווען א פלאץ וואו ס'איז שוין געווען ראוי צו זיין אויף די חצר, ווייל ס'איז שוין די זעלבע זאך.

Speaker 1: נאכאמאל?

Speaker 2: ניין, ס'הייסט אזוי ווי ס'איז שוין געווען אויף די חצר, וואס איז שוין ראוי צו זיין אויף די חצר.

Speaker 1: די מפרשים דא ווייסן נישט צו דער רמב"ם מיינט צו זאגן אז אויב ס'איז יא דא א עירוב אין די חצר, מעג מען דעמאלטס רוקן פון דעם בית ביז די גאנצע שטאט אזוי לאנג ווי דו גייסט דורך א חצר. ס'איז נישט מסכים די הלכה, אזוי זאגן די אחרונים. רש"י זאגט זיכער אז מ'טאר נישט, אז דווקא טאר מען נאר טראגן די כלי וואס איז לכתחילה געווען אין א חצר. עני כלי וואס איז לכתחילה געווען אין א בית, אפילו אז מ'מעג טראגן פון יענע בית צו חצר, לאזט נישט רש"י טראגן דורך קרפיפות. ס'איז דא וואס זאגן אז לויט'ן רמב"ם מעג מען יא, אז ממילא ער קען זיין בשעת התקדש היום מעג מען מקיל זיין.

עניוועיס, דאס איז די אינטערעסאנטע הלכה, אז מ'קען ארומטראגן אין די גאנצע שטאט דורך גגות וחצרות, אדער גגות וקרפיפות, אדער חצרות וקרפיפות, או דרך שלשתן, מזה לזה ומזה לזה. בקיצור, די אלע זאכן שטערן נישט, ובלבד, אבער אין א הויז טאר מען נישט, **"ובלבד שלא יכניס מכלי זה לבית מן הבתים אלא אם כן ערבו כל אנשי המקום ההוא עירוב אחד"**. צו א בית טאר מען נישט אריין נאר מיט א עירוב, אבער אן א עירוב, חצר וקרפף, די אלע פלעצער וואס זענען נישט קיין בית. בקיצור, די גאנצע גזירות וואס מיר האבן געלערנט אז מ'טאר נישט טראגן אין א מקום מותר, איז נאר ביי באט ווען ס'הייבט זיך אן פון א בית. אויב ס'הייבט זיך אן פון א חצר, איז דאס יא מותר, מ'האט נישט געמאכט די גזירה.

הלכה כ: כלי ששבת בבית ויצא לחצר

Speaker 1: זאגט דער רמב"ם ווייטער, **"וכן אם שבת הכלי בבית ויצא לחצר, לא יעבירנו לחצר אחרת"**. יא, דאס האבן מיר שוין גענזן די זעלבע זאך. דאס הייסט, אויב די כלי איז געווען אין די פלאץ וואס איז אסור ברשות, דאס הייסט שבת בבית וחצר. אויב די כלי איז שבת בבית און מ'האט עס ארויסגענומען צו א חצר, **"לא יעבירנו לחצר אחרת או לגג אחר או לראש הכותל או לקרפף, אלא אם כן ערבו כל אנשי המקום ההוא שמוציאין מכלי זה עירוב אחד"**. דאס הייסט, דאס איז בעצם די הלכה וואס מיר האבן פריער געלערנט, אפילו א פלאץ וואס איז לכאורה נאך א רשות היחיד, טאר מען נישט, נאר אויב ס'איז דא אן עירוב מיט די מענטשן וואס די כרפף באלאנגט צו.

עד כאן איז הלכות כרפיפות, די אלע פלעצער וואס מ'האט נישט גוזר געווען, האט מען מתיר געווען מיט אביסל צו... יא, געוואלדיג.

הלכה כא: באר שבין שתי חצירות — מחיצה גבוהה עשרה טפחים

Speaker 1: יעצט קען מען עס לערנען נאך אן אופן וואס מ'דארף מאכן א מחיצה, דאס הייסט אויך נוגע די דינים פון אן עירוב, אדער די משנה וועגן אן עירוב. ס'האט מען שוין געלערנט אין הלכות שבת וועגן א באר. א באר וואס איז אינדרויסן, געדענקסט מיר האבן געלערנט אז אויב ס'איז אינדרויסן, אויב ס'באלאנגט פאר איין חצר האבן מיר געלערנט, א בעצם אין הלכות שבת האבן מיר געלערנט ווען א באר וואס פאר סאם ריזן הייסט אז ס'באלאנגט נאר פאר איין חצר אדער פאר איין בית, מעג מען טראגן אויב מ'מאכט געוויסע תיקונים, א מחיצה, אדער א זז, די אלע זאכן.

יעצט לערנט מען ווען ס'איז בין שתי חצירות, ס'איז נישטא קיין ריזן צו טראכטן אז ס'געהערט נאר צו איין חצר, ווייל מדרבנן, וויבאלד די זעלבע גזירה פון עירוב טאר מען נישט טראגן. ממילא מ'דארף מאכן, מ'דארף צעטיילן די באר סאמהאו אז יעדער איינער זאל זיין פון זיין חצר, פון זיין רשות. ווייל אז נישט, דער וואס נעמט ארויס וואסער, ער האט אזוויי טראגן פון איין רשות צו די אנדערע. פון איין חצר, יא, איין חצר צו די אנדערע.

באר שבין שתי חצירות, א באר וואס איז צווישן צוויי חצירות, רייט? און ס'איז נישטא קיין עירוב צווישן די צוויי חצירות, לערנט מען דאך, **אין ממלאין הימנו בשבת אלא אם כן עשו לה מחיצה גבוהה עשרה טפחים,** מ'דארף מאכן אינמיטן דעם באר א מחיצה עשרה טפחים, **כדי שכל אחד ואחד עולה ומשתמש.**

אפילו די ביידע חצירות זענען אינגאנצן, די באר שבין שתי חצירות איז ליטערעלי אינמיטן די וואנט צווישן די צוויי חצירות. אבער ס'הייסט א באר, ס'איז א גאנצע איין זאך. סאו ווען דו גייסט נעמען פון די באר, נעמסטו אויך חלק פון די אנדערע זאך. הגם דו נעמסט פון דיין זייט, לאמיר זאגן, יא, אבער די וואסער איז דאך איינס איבעראל. סאו ממילא טאר מען נישט נעמען פון דעם באר נאר אויב מ'מאכט א מחיצה אינמיטן די באר.

און דאס האבן מיר געלערנט אין הלכות שבת שוין וועגן דעם מחיצה תלויה, אז עס דארף זיין א טפח עקסטערע. יא, אויב הייבט מען אויף די מחיצה, **אם עשה למעלה מן המים,** אויב ער מאכט די מחיצה העכער די וואסער, דעמאלטס דארף אט ליעסט א טפח דערפון זיך ארייננשטעקן אין די וואסער, אז עס זאל צוטיילן אין די וואסער אליין. ס'איז נישט גענוג אז עס זעט אויס ווי א מחיצה, עס דארף זיין ממש א מחיצה.

און פארקערט אויך די זעלבע זאך, אויב ער הייבט עס אויף העכער פון די וואסער, דארף זיך ארייננשטעקן א טפח אריין אין די וואסער, אראפגיין. **אם עשה מחיצה כולה בתוך המים,** אויב ער מאכט עס אינגאנצן אין די וואסער, דעמאלטס דארף זיין ניכר, מ'זאל עס זען פון דרויסן. דאס הייסט, די מחיצה דארף זיין צען טפחים, ס'קען זיין אין די וואסער, ס'קען זיין העכער פון די וואסער, אבער וויאזוי ס'איז, דארף זיך ארויסשטעקן. **אם עשה המחיצה כולה בתוך המים, צריך שני טפחים ממנה יוצאים למעלה כדי שתהיה הכר רשות לזה ורשות לזה.** דאס איז איין עצה, מ'קען מאכן א מחיצה.

הלכה כב: קורה על פי הבאר

Speaker 1: ס'איז דא נאך עצות. נאך אן עצה, מ'קען מאכן א קורה. **וכן אם עשה על פי הבאר קורה רחבה ארבעה טפחים,** אויב אויף די פי פון די באר לייגט מען א קורה וואס איז ברייט פיר טפחים, מ'דארף גארנישט קיין

מחיצה, דעמאלטס איז נאך אלץ מותר. **זה ממלא מצד הקורה וזה ממלא מצדה האחר**, די קורה איז אזוי ווי א סימן צווישן די צוויי חצרות, **וכאילו יבדיל חלק זה מחלק זה**, כאילו די קורה איז אזוי ווי א סימן. **אף על פי שהמים מעורבין למטה**, פון אונטן איז די זעלבע וואסער, **קל הוא שהקלו חכמים במים**, ביי וואסער האבן די חכמים מקיל געווען, ווייל מענטשן דארפן דאך טרינקען וואסער שבת, האבן זיי מקיל געווען אפילו מיט אזא קורה.

הלכה כג: באר שבתוך שביל שבין שתי כותלי חצרות

Speaker 1: יעצט גייען מיר לערנען אן אופן וואס מ'דארף נישט קיין שום מחיצה אדער עפעס. **באר שבתוך שביל שבין שתי כותלי חצרות**, ס'איז דא יא צוויי כתלים, אבער ס'איז נישט אינמיטן די צוויי, ס'איז דא א וועג אינצווישן, און אינצווישן איז דא א באר. איז **אפילו שאין מופלג מכותל זה ארבעה טפחים ומכותל זה ארבעה טפחים**, וואס הייסט? אין הלכות שבת האבן מיר געלערנט, אויב ס'איז נאנט ארבעה טפחים הייסט עס אז ס'באלאנגט צו יענעם, און ער קען ממלא זיין דורך א לחי מיט עפעס א היכר וואס ער מאכט דארט. אבער טאמער, אפילו ס'איז ווייטער, **שניהם ממלאין ממנו ואין צריכין היכר**, זיי דארפן נישט מאכן קיין סיזון.

דיון: פארוואס דארף מען נישט קיין היכר ביי שביל

Speaker 2: פארוואס? ס'הייסט, מ'רעדט פון צוויי, למעשה איז דא עפעס א עירוב, רייט? נישט א עירוב, ס'איז דא א מחיצה, רייט? ס'איז נישט...

Speaker 1: ניין, ס'איז צוויי עקסטערע חצירות. יא, אבער איך זאג אז, עהם, די שביל איז א רשות היחיד אדער וואס איז עס? ס'איז א פלאץ צווישן צוויי רשות היחיד'ס, ווייל ס'גייט נישט קיינער טראגן פון דעם.

חצר קטנה שנפרצה במלואה לחצר גדולה

Speaker 1: אבער טאמער אפילו ס'איז ווייטער, **שניהם מעלין ממנו, ואין צריכין להוציא זיזין על גביו**. זיי דארפן נישט מאכן קיין זיזין. פארוואס? ווייל דו רעדסט דא פון צוויי... למעשה, ס'איז דא עפעס א עירוב, רייט? נישט א עירוב, ס'איז דא א מחיצה, רייט? ס'איז צוויי עקסטערע חצירות.

Speaker 2: יא, אבער איך זאג אז... דער שביל איז א רשות היחיד, אדער וואס איז עס?

Speaker 1: ס'איז א פלאץ צווישן צוויי רשות היחיד'ס, ווייל דו גייסט נישט קענען טראגן פון דארטן, ווייל זיי זענען צוויי עקסטערע חצירות. דער פראבלעם איז נאר די עירוב, דאס זאג איך, רייט? ס'איז נישט די פראבלעם פון אן עכטע הלכות שבת. ס'איז נאר א פראבלעם... דו רעדסט פון א... ס'איז דא א מחיצה אין דעם שביל. ס'קען זיין אז ס'איז א רשות היחיד, אבער ס'איז פון איין רשות היחיד צו די אנדערע. די פוינט איז נאר די עירוב. **שנייהם מעלין, ואין צריכין להוציא זיזין על גביו**. זיי דארפן נישט מאכן קיין זיזין, וואס זיי וואלטן געדארפט ווען ס'איז א רשות הכרמלית אדער עפעס אזוי. פארוואס? **שהן אוסרין זה על זה דרך אויר**. וויבאלד זיי נוצן נישט דעם שביל נאר פון די לופט, יעדער איינער שטעקט ארויס זיין עמער פון זיין פענסטער און שעפט פון די באר, דאס הייסט נישט אז זיי ביידע נוצן עס. ס'הייסט דרך אויר נוצן זיי עס. ממילא אסר'ט עס זיי נישט. אוסר על חבירו מיינט מען די עירוב פון היינט. א עירוב איז נאר ווען ביידע נוצן די קרקע השטח, די קרקע הרשות. אויב זיי נוצן נאר די לופט, שטערט עס נישט, און ממילא דארף מען נישט גארנישט טון.

Speaker 2: יא?

Speaker 1: יא.

מעבר לקעיסעס פון נפרצה ונפל הכותל

Speaker 1: אקעי. יעצט גייט מען רעדן אלע מיני קעיסעס וואס ס'האט זיך צובראכן עפעס, און מ'דארף וויסן וואס צו טון. ס'האט זיך צובראכן דאס וואס שיידט אפ צווישן די צוויי חצירות.

Speaker 2: יא.

Speaker 1: אדער אין שבת, אדער ערב שבת, וואס דארף מען לערנען.

Speaker 2: יא גוט.

הלכה כד: חצר קטנה שנפרצה לגדולה מערב שבת

Speaker 1: **חצר קטנה שנפרצה במלואה לחצר גדולה**, מבטלין. א קליינע חצר וואס... וויאזוי הייסט עס? ס'איז געווען... לעבן א גרויסע חצר, נישט א חצר וואס איז געווען צוזאמען, אן עקסטערע חצר. ס'איז געווען א וואנט צווישן זיי, און די וואנט האט זיך צובראכן, און יעצט איז די קליינע חצר אינגאנצן עקספאזד.

Speaker 2: יא.

Speaker 1: די קליינע האט זיך קאנעקטעד... יעצט איז די קליינע אינגאנצן אפן צו די גרויסע. **מערבין לעצמן עם תורת**. אנשי גדולה קענען מאכן אליינס א עירוב פאר זיך. דאס הייסט, דאס איז ערב שבת שוין געווען די טראגעדיע, ס'האט זיך צובראכן די וואנט. איז די אנשי גדולה האבן נאך אלץ זייער אייגענע רשות, זיי האבן נישט קיין פסין מכאן ומכאן. דאס הייסט, זיי זענען דאך גרעסער. סאו פון זייער זייט איז דאך דא ווענט. פון זייער פוינט אוו וויו איז דא ווענט. רייט. א גאנץ גרויסע פתח.

Speaker 2: אפילו ס'איז מער ווי צען אמות, איז עס נישט קיין פירצה?

Speaker 1: ווייס איך נישט. סתם א שטאר איז דאך ווי א ציר. מ'פרעגט אז די זאכן פון צען אמות... פסין, ווי האב איך דא פסין? פסין איז נישט גענוג. פסין, דא וואלט געדארפט זיין די דינים פון א פירצה, ניין?

Speaker 2: אה, ער זאגט דאך אז דאס רעדט זיך אז די פירצה איז טאקע וויניגער ווי צען אמות.

Speaker 1: אה, אקעי, לאמיר זאגן. איז, אבער **די אנשי קטנה טארן נישט, אסורין להוציא ולטלטל לחצר שלהן עד שיערבו בני גדולה**. זיי קענען זיכער מאכן א עירוב, וואס איך האב דא א פירצה?

דיסקוסיע: פארוואס קענען די קטנה נישט מאכן א עירוב אליין?

Speaker 2: פארוואס? פארוואס קענען זיי זיך נישט סומך זיין אויף די עירוב פון די גדולה? דו זאגסט דאך אז די גדולה, אז זיי זענען כביכול געווארן בטל צו די גדולה, פארוואס דארפן זיי מאכן א עירוב, מאכן איין עירוב? איך כאפ נישט.

Speaker 1: שטייט **די דינים של גדולה חשובין בקטנה, ואלו דירי קטנה חשובין בגדולה**. דאס הייסט, די אנשי גדולה מעגן אפילו טראגן אין די קטנה?

Speaker 2: פארוואס קען נישט... ס'איז טאקע אזוי, די קטנה קען זיך נאר פארלאזן אויף די גדולה, ווייל ער האט נישט קיין וואנט בכלל. ער האט נישט קיין וועג צו מעגן טראגן איז מיט'ן טראגן מיט די גרויסע.

Speaker 1: ער זאגט פשוט אז די גדולה קען מאכן א עירוב לעצמו. די פוינט איז אז די גדולה קען מאכן א עירוב, ווייל ער האט נאך אלץ זיינע פסין, און ממילא סוף כל סוף וואוינט ער אויך אין די קטנה, ווייל די קטנה איז יעצט אפן פאר אים. אבער ער גייט נישט מעגן טראגן דארט, ווייל ער האט נאר געמאכט א עירוב אין זיין חצר.

פארשטייסט? איך דארף פארשטיין וואס פעלט אויס **די דינים של גדולה חשובין בקטנה**. איך זע נישט אז ס'טוט עפעס אויף. וואס געבט עס מיר צו? פארשטייסט די פראבלעם?

Speaker 2: ס'איז ווייל זיי קענען מאכן א עירוב.

Speaker 1: איך פארשטיי, אבער פאר דעם איז גענוג צו זאגן וואס ער זאגט. ער לייגט דא צוויי טעמים: איינס, ווייל ער האט פתח; צווייטנס, ווייל די דירה של גדולה חשובה בקטנה. דאס הייסט, כולי, די גדולה, די קטנה ווערט בטל פאר די גדולה. די גרויסע וואוינט אויך אין די קליינע, ממילא ער ווערט דער בעל הבית. אבער די דירה של קטנה איז נישט חשוב בגדולה, ממילא זיי קענען נישט. וואס? ממילא וואס? עפעס איז מיר נאך מיסינג.

Speaker 2: די קטנה קען נישט מאכן א עירוב לעצמו מיט איר, ווייל ווי גייט ער טראגן? ער האט נישט קיין וואנט צווישן זיינס און די... ער גייט נישט קענען טראגן אין זיין שטח וואס איז אפן צו די גדולה, ווייל ס'איז נישטא קיין וואנט צווישן זיי.

Speaker 1: די גדולה האט די אפשן... די חצר הגדולה האט א רעכט צו וואוינען, זיי האבן א חשיבות ווי די דיורים אין די קטנה וואס איז אפן צו די קטנה, און זיי האבן וועגט. ממילא האבן זיי די אפשן אדער פון מערב זיין לעצמן... אה, זיי דארפן מערב זיין לעצמן. זיי מוזן מערב זיין לעצמן. רייט.

דאס הייסט, ס'איז דא א איסור מדרבנן. אן מערב זיין לעצמן, וואס גייט געשען? גייען זיי נישט טארן טראגן סתם ביי זיך, ווייל... אבער זיי זאלן נישט טארן טראגן אפילו אויב זיי שפארן דעם אפ?

Speaker 2: יא, אוודאי. ווען זיי וואלטן געווען עומד ומערב לעצמן.

Speaker 1: יא, אוודאי. אבער ער איז נישט מערב מיט די קטנה.

Speaker 2: ער מוז נישט מערב זיין מיט די קטנה.

Speaker 1: אה, ער קען. די פוינט איז, זאגער, איך פארשטיי נישט די רמב"ם'ס טעמים. די הלכה פארשטיי איך. כולי, די הלכה איז קלאר אז ס'איז דא א איסור מדרבנן. די גדולה קען מאכן אליינס, און ער קען מאכן מיט די קטנה. די קטנה האט נישט קיין אפשן צו מאכן אליינס, ער מוז מאכן מיט די גרויסע. ער קען נישט מאכן זיין אייגענע.

די לשון איז אביסל שווער, ווייל די ווארט איז וועגן די בוי פון די וואנט, איך פארשטיי נישט ווי שטייט די חשיבות דא. נאר אלע אנדערע מפרשים איז אויך שווער געווען דאס, אזוי אז מ'קען גיין ווייטער. צרת רבים חצי נחמה, נחמת שוטים. וואס איז די מחלוקת הגאונים? אז צרת רבים, מ'פארשטייט נישט די טעם פון די רמב"ם וואס ער זאגט. אקעי.

הסבר נוסף: די גדולה נוצט די מחיצה פון די קטנה

Speaker 2: קיצור, דו ווילסט זאגן אז ס'איז נישט נאר אז... נישט אזוי ווי מיר האבן פריער געזאגט, פון א פרצה וואס איז פחות מעשר, און ממילא הייסט עס נאר א פרצה. אפשר די גדולה נוצט בעצם די מחיצה פון די קטנה, אבער ס'שטערט נישט. א שטייגער זיי זאגן זיי קענען מאכן אליינס א עירוב בהסתמך אז זיי זענען סומך אויף די מחיצה פון די חצר קטנה. פארוואס? ווייל זיי זענען די גרויסע. משא"כ אין די קליינע קענען זיי נישט.

Speaker 1: דו מיינסט די אנדערע זייט די מחיצה פון... די אנדערע מחיצה, נישט די וואס איז געווארן נפרץ.

Speaker 2: רייט, ווייל א נישט זייער מחיצה איז דאך נפרץ.

Speaker 1: אה... אבער ער וואוינט דארט, כאילו זיי זענען אים מבטל. אבער ס'שטערט נישט. ווייל ער וואוינט, כאילו ער וואוינט אין די קטנה. ס'הייסט נישט אז די קטנה וואוינט מיט אים. ער וואוינט מיט זיי, און זיי וואוינען נישט מיט אים. ער איז נישט דא, ער עקזיסט נישט. אזוי זאגט ער, ער וואוינט מיט זיינע מענטשן, נישט מיט אים. מ'קענסלט אים. זיי זענען אים קענסלט, זיי זענען אים בטל.

הלכה כה: הותרה מקצת שבת הותרה כולה

נסתם הפתח או החלון בשבת

Speaker 1: אקעי, איז עד כאן האבן מיר געלערנט ווען ס'איז נפרץ געווארן פון ערב שבת, איז די הלכה טוישט זיך. אבער ס'איז דא א חידוש פון די קטנה און די גדולה. יעצט גייען מיר לערנען וואס געשעט אז ס'האט זיך געטוישט אין שבת די מציאות. רייט?

רעדט ער פון צווי חצרות וואס האבן געמאכט א עירוב יחד דורך א פתח שמונה. זיי האבן גענוצט די היתר פון א פתח אדער דורך א חלון. **ונסתם הפתח או החלון בשבת.** אין שבת איז געקומען א... ווייל ס'איז געווען א ווינט, ס'האט אריינגעווארפן עפעס אין די חלון, יעצט איז די חלון פארשטאפט.

Speaker 2: יא?

Speaker 1: יא. איז זיי האבן נאר... דא איז דא א שאלה, זיי האבן נאר געהאט א עירוב צוזאמען. יעצט זענען זיי מער נישט צוזאמען, סאו קיינער פון זיי האט נישט קיין עירוב לכאורה, רייט? ניין. זאגט ער א חידוש אזוי, **כל אחת מותרת לעצמה.** יעדער איינער... ווייל דאך די חלון קענען זיי נישט, ווייל ס'איז נישטא קיין חלון. אבער יעדער פאר זיך בלייבט מותר. **הואיל והותרה מקצת השבת הותרה כולה.** אזא הלכה, אז א עירוב איז גענוג, הותרה מקצת השבת הותרה כולה. מ'זאגט נישט אז אינמיטן שבת איז זיך געווארן צווי חצרות און איר האט נישט קיין עירוב, אריינגערוקט אין מיטן שבת, טראגט נישט. ער איז שוין געווארן איין פארט, ער איז געווארן איין יוד.

נפל הכותל שביניהן בשבת

Speaker 1: די זעלבע זאך איז פארקערט, זיי האבן מסתמא געמאכט א עירוב, זיי האבן געמאכט א עירוב זו לעצמו וזו לעצמו. זיי האבן געמאכט, נישט גענוצט א פתח, ס'איז געווען א כותל, אבער אינמיטן **נפל הכותל שביניהן בשבת.**

Speaker 2: יא?

Speaker 1: סא יעצט דארפן זיי מאכן איין מחיצה, ס'איז אזא קעיס אן קיין כותל, מוז מען מאכן איין עירוב, סארי. נאך אלץ, **אלו מטלטלין לעצמן ואלו מטלטלין לעצמן עד עיקר המחיצה.** ס'איז זייער אינטערעסאנט, ס'איז ווירטשועל, ס'איז נישטא קיין מחיצה מער, מעג ער טראגן וואו די מחיצה איז געווען, **ואלו מטלטלין עד עיקר המחיצה,** די זעלבע זאך. פארוואס? **הואיל והותרה מקצת שבת הותרה כולה. ואפילו נתוסף עליהן,** ס'הייסט ס'איז געקומען נייע, די אנדערע חצר איז יעצט אריינגעקומען וואוינען שבת, דארף מען לכאורה מאכן אן עירוב מיט זיי, שטערט נישט, **שהדיירין הבאין בשבת אינן אוסרין.** דא שטייט נאך אזויווי א שטיקל טעם, נישט נאר הותרה מקצתה הותרה כולה, נאר די דיירין וואס קומען שבת, ס'הייסט, פאר די פריערדיגע קעיס איז נישט שייך, ס'איז געווארן סעפערעט שבת. אבער דא, כאילו, לאמיר זאגן, ס'קומען נייע מענטשן שבת, שטערט נישט, נייע מענטשן וואס קומען שבת שטערן נישט, מאכן נישט אויס די עירוב.

הלכה כו: נפתח החלון בשוגג או ע"י גוי

Speaker 1: יעצט, וואס איז פארקערט? ס'הייסט, וואס איז, סארי, ס'האט זיך פארמאכט, גייט ער צוריק צו די פריערדיגע קעיס, ס'איז געווען א חלון, זיי האבן געמאכט א עירוב דורך א חלון אדער א פתח, ס'האט זיך פארמאכט, מעגן זיי טראגן יעדער עקסטער, אבער זיי מעגן נישט טראגן צווישן. וואס איז טאמער **נפתח החלון ונעשה פתח בשוגג? או שעשאו גוי מדעתן,** גויים על דעת הגוים, דארף מען זאגן על דעתן, ווייל דו דארפסט די יודן לכאורה איז אסור, ווייל ס'איז דא אן עובדא דמעשה שבת, ווייל פון מעשה גוי, א גוי האט געטון פאר א מלאכה פאר א יוד בשבת. אבער די גוי האט עס געטון על דעת, אדער בשוגג, **חזר לטלטל,** אז מען מעג אפילו אינצווישן די חלון טראגן.

הלכה כז: שתי ספינות

Speaker 1: וכן די זעלבע זאך, מ'דארף נאך די קעיס, **שתי ספינות או שתי חצרות זו בצד זו וערבו,** און ספינות איז די זעלבע הלכה, זיי האבן נאך נישט געזען די הלכה, אבער צווי שיפן וואס זענען צוגעבינדן איינס צום צווייטן, איז עס פונקט ווי צווי חצרות, קען מען מאכן איין עירוב. אבער נאכדעם **ונפסקו, אסור לטלטל מזו לזו, אפילו הוקף מחיצה,** אפילו ס'איז דא איין מחיצה צווישן די צווי ספינות, אבער ווייל די ספינות זענען צווי עקסטערע רשות היחיד'ס. רייט? ס'הייסט, דאס זענען דריי קעיסעס וואס מיר האבן נאך נישט געלערנט בעצם ביז יעצט. מ'דארף זאגן אזוי, עד הלכות ספינות, ספינות זענען צווי חצרות, לאמיר זאגן, איז וויאזוי קען מען זיי מאכן איין עירוב אויב זיי זענען צוגעבינדן? אויב איז די זעלבע הלכה זיין, אויב ס'איז געווארן אפגעהאקט מעגן זיי נישט, אבער יעדע איינס עקסטער מעג. **חוזר ונכשר בשוגג, חוזר ונתר,** מעגן זיי טראגן אפילו איינס פון די פארטערע.

דין ספינות שקשורות זו בזו

רייט? דאס הייסט, דאס איז א דריי קעיסעס האבן מיר נאך נישט געלערנט בעצם ביז יעצט, מ'דארף זאגן אזוי, הלכות ספינות.

ספינות זענען צוויי חצרות לאמיר זאגן, איז ווי אזוי קען מען זיי מאכן איין עירוב? אויב זיי זענען צו געבינדן. אויב זיי זענען, ס'איז די זעלבע הלכה זאגן מיר, אויב ס'איז געווארן אפגעהאקט מעגן זיי נישט, אבער יעדער איינער עקסטער מעג. חצר שאינה קשורה בשניה, חצר מותרת, מעגן זיי טראגן אפילו איינער פאר די צווייטע.

קשיא: פארוואס דערמאנט דער רמב"ם ספינות דווקא ביי נפסק?

איך פארשטיי נישט סתם פארוואס ער האט זיך דערמאנט צו זאגן די ספינות נאר ביי די שאלה פון נפסק, ער קען זאגן נאך א טריליאן הלכות פון די ספינה, אז ס'דארף זיין נקשרת. בוט עניוועיס, עד כאן, ס'איז דא אויף דעם, יא, דאס איז די נושא.

סיום

שוין, עד כאן הלכות פרק ג', הלכות עירוב פרק ג'.

Generated by Shiur Upload Automation